

Rakendusüring:

**„Eestisse seaduslikult sisseännanud välismaalaste
profiilide kaardistamine ning nende vastavus Eesti
tööturujärgse vajadustele“**

Tellija: Siseministeerium

Koostaja : Sisekaitseakadeemia
Migratsiooniuringute keskus

Autorid: Eva-Maria Asari
Helina Maasing
Eike Luik

Sisukord

Tabelite ja jooniste loetelu	4
Sissejuhatus	6
Metodoloogia	6
Uuringu mõisted ja selgitused	7
Kokkuvõte	9
Sisserändajate profiil ja selle vastavus tööjõu vajadusele	11
Kogu sisseränne Eestisse aastatel 2009-2014	11
Sisserändaja profiil	12
Eesti tööturu hetke olukord	13
Sisserändajate vastavus tööjõu vajadusele aastani 2022	19
Välistudengite ametiala vastavus tööjõu prognoosile aastani 2022	24
Tööränne	27
Elamisload töötamiseks	27
Elamisload ettevõtluseks	31
Õpperänne	34
Pereränne	38
Elamisluba legaalse sissetuleku alusel	42
Euroopa Liidu kodanikud ja nende pereliikmed	45
Lisa	48

Tabelite ja jooniste loetelu

Tabel 1. Eestis esmast tähtajalist elamislooma/elamisõigust omavate isikute profiil, 2009-2014.....	11
Tabel 2. Kolmandate riikide kodanike profiil 2009-2014	12
Tabel 3. Esmased elamisloomad töötamiseks 2009-2014, soo ja aluse lõikes.....	27
Tabel 4. Esmased elamisloomad töötamiseks 2009-2014, soo ja ametiala lõikes (ISCO-08 alusel).....	29
Tabel 5. Esmased elamisloomad ettevõtluseks 2009-2014, soo ja ametiala lõikes (ISCO-08 alusel).....	32
Tabel 6. Esmased elamisloomad õppimiseks 2009-2014, soo ja aluse lõikes	34
Tabel 7. Esmased elamisloomad õppimiseks 2009-2014 ametiala lõikes (ISCO-08 alusel).....	36
Tabel 8. Top-5 õppekavad, mida välistudengid õpivad Eesti kõrgkoolides 2009-2014	37
Tabel 9. Peamised õppeasutused, kus välistudengid õpivad ja nende kodakondsus, 2009-2014.....	37
Tabel 10. Pereränne aluste ja soo lõikes 2009-2014.....	38
Tabel 11. Esmased elamisloomad pererände eesmärgil 2009-2014, soo ja ametiala lõikes (ISCO-08 alusel)	40
Tabel 12. Esmased elamisloomad legaalse sissetuleku alusel 2009-2012, soo ja ametiala lõikes (ISCO-08 alusel)	43
Tabel 13. Tähtajalise elamisõigusega EL kodanikud 2009-2014	46
Tabel 14. EL kodaniku pereliikme tähtajaline elamisõigus 2009-2014	46
Tabel 15. EL kodanikest õppijate peamised erialad, õppijate arv ja kodakondsus, 2009-2014.....	47
Joonis 1. Tööealiste arv ja tööhõive määr 2009-2014 III kvartal.....	14
Joonis 2. Tööhõive ja töötuse määr maakondades, 2013	15
Joonis 3. Demograafiline töötururinde indeks maakondades, 2013	16
Joonis 4. Vabad ametikohad 2009-2014	16
Joonis 5. Töötukassa vabad ametikohad ja sissereändajate erialad, 2009-2014.....	17
Joonis 6. Pärast 2009. a Eestisse saabunud kolmanda riigi kodakondsusega isikud tegevusalade lõikes	18
Joonis 7. Pärast 2009. a Eestisse saabunud kolmanda riigi kodakondsusega isikud ametialade lõikes	19
Joonis 8. Hõive prognoos aastani 2022	20
Joonis 9. Tööjõuvajadus 2013-2022	21
Joonis 10. Kolmandate riikide kodanikest sissereändajate eriala 2009-2014.....	21
Joonis 11. Sissereändajate eriala (kolmanda riigi kodanikud ja Euroopa Liidu kodanikud (õppimine) 2009-2014	21
Joonis 12. Suurema tööjõuvajadusega ametialad 2013–2022 ja sissereändajate (KRK+EL tudengid) erialad nendes ametialades 2009-2014	22
Joonis 13. Sissereändajate (KRK+ EL tudengid) erialade top-10 2009-2014 ja tööjõuvajaduse nendel ametialadel 2013-2022.....	23
Joonis 14. Välistudengite erialade top-10 2009-2014 ja tööjõuvajadus nendel ametialadel aastaks 2022.....	24
Joonis 15. Suurema tööjõuvajadusega ametialad 2013–2022 ja välistudengite erialad nendes ametialades 2009-2014.....	Error! Bookmark not defined.
Joonis 17. Esmased elamisloomad töötamiseks 2009-2014, soo ja vanuse lõikes	28
Joonis 18. Esmased elamisloomad töötamiseks 2009-2014, soo ja haridustaseme lõikes.....	29
Joonis 19. Esmased elamisloomad ettevõtluseks 2009-2014, soo ja vanuse lõikes	31

Joonis 20. Esmased elamisload ettevõtluseks 2009-2014, soo ja haridustaseme lõikes.....	32
Joonis 21. Esmased elamisload õppimiseks 2009-2014, soo ja vanuse lõikes	35
Joonis 22. Esmased elamisload õppimiseks 2009-2014, soo ja haridustaseme lõikes	35
Joonis 23. Esmased tähtajalised elamisload pererände eesmärgil 2009-2014 soo ja vanuse lõikes....	39
Joonis 24. Esmased tähtajalised elamisload pererände eesmärgil 2009-2014 soo ja haridustaseme lõikes.....	39
Joonis 25. Elamisload legaalse sissetuleku alusel 2009-2012, soo ja vanuse lõikes	42
Joonis 26. Esmased elamisload legaalse sissetuleku alusel 2009-2012, soo ja haridustaseme lõikes..	43

Sissejuhatus

Käesoleva **uuringu eesmärgiks** on anda ülevaade aastatel 2009-2014 Eestisse seaduslikult sisserännanud kolmanda riigi kodanike profiilidest. Uuringut on täiendatud Euroopa Liidu (edaspidi EL) kodanike profiilidega, kes on Eestis oma elukoha registreerinud alates 2009. aastast.

Uuring toob kolmandate riikide kodanike osas, kellel on tähtajaline elamisluba, välja järgmised karakteristikud:

- millise elamisloa liigi alusel kolmanda riigi kodanikud Eestis elavad;
- nende sugu;
- millisesse vanusegruppi nad kuuluvad;
- millise riigi kodakondsus neil on;
- milline on nende haridustase;
- milline eriala või amet neil omandatud on;
- millisesse maakonda ja/või omavalitsusse nad Eestisse elama asusid.

Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete osas, kellel on tähtajaline elamisõigus, toob uuring välja järgmised karakteristikud:

- nende sugu;
- millisesse vanusegruppi nad kuuluvad;
- millise riigi kodakondsus neil on;
- Eestis õppijate kohta ka millise õppekava alusel nad õpivad;
- millisesse maakonda ja/või omavalitsusse nad Eestisse elama asusid.

Euroopa Liidu kodanike hariduse kohta andmed puuduvad.

Uuringu teiseks eesmärgiks on välja selgitada kolmandate riikide kodanike, samuti EL kodanikest õppijate, karakteristikute vastavus Eesti tööturu vajadusele.

Kas Eestisse viimasel kuuel aastal sisserännanud kolmanda riigi kodanike ning EL kodanikest õppijate kvalifikatsioon vastab Eesti tööturu vajadustele nii käesoleval hetkel, kui võttes arvesse tulevikuvaates koostatud tööjõu vajaduse prognoose. Tööjõuvajaduse prognoosimisel on aluseks võetud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööjõuvajaduse prognoos aastani 2022.

Metodoloogia

Käesoleva rakendusuuringu metodoloogia põhineb valdavalt statistilise teabe analüüsimisel. Uuringus analüüsitud statistilised andmed on saadud järgnevalt:

- Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi PPA) - esmased tähtajalised elamisload, mis on väljastatud aastatel 2009-2014; Euroopa Liidu kodaniku pereliikme tähtajaline elamisõigus, mis on väljastatud aastatel 2009-2014.
- Statistikaamet - Eestis alates 2009. aastast elavad kolmanda riigi kodanikud, mis on väljastatud rahva ja eluruumide loenduse 2011 põhjal; Eestis olevad vabad ametikohad 2009-2014, mis põhines uuringul „Vabad ametikohad ja tööjõuliikumine“.
- Teadus- ja Haridusministeeriumi - Eestis õppivad kolmanda riigi kodanikud ja Euroopa Liidu kodanikud aastatel 2009-2014, mis on väljastatud Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi EHIS) andmebaasi alusel.

- AS Andmevara - Eestis alates 2009. aastast elavad Euroopa Liidu (edaspidi EL) kodanikud, mis on väljastatud rahvastikuregistri andmebaasi alusel.
- Töötukassa - Eestis olevad vabad ametikohad aastatel 2009-2014.
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium- tööjõuvajaduse prognoos aastani 2022.

Uuringu fookuses on kolmanda riigi kodanikud, kes on Eestis tähtajalise elamisloa saanud ajaperioodil 2009-2014. Uuringut on täiendatud samal ajaperioodil tähtajalise elamisõiguse saanud EL kodanike ja nende pereliikmete andmetega.

Kolmanda riigi kodanike profiili analüüsimisel aluseks võetud välismaalaste seaduses¹ toodud tähtajalise elamisloa alused: elamisluba töötamiseks, ettevõtluseks, õppimiseks, perekonna taasühinemiseks ja piisava legaalse sissetuleku alusel. Analüüsist on välja jäetud välislepingu alusel Eestis elamisloa saanud isikud ning määratlemata kodakondsusega isikud. Seda põhjusel, kuna nende isikute puhul võib eeldada, et nad asusid Eestisse elama enne 2009. aastat ning nende isikute näol on tegemist peamiselt Eestis pikaajaliselt elavate isikutega. EL kodanike ja nende pereliikmete Eestis viibimist käsitletakse uuringus täiendavate andmetena ja nad ei sisaldu peamises analüüsis, välja arvatud, kui seda ei ole selgesõnaliselt väidetud.

Kokku analüüsiti 16 878 isikut PPA andmebaasi alusel, 5413 isikut EHIS andmebaasi alusel, 2397 isikut Statistikaameti andmete alusel ning 14 932 isikut rahvastikuregistri andmete alusel.

Uuringu kitsaskohtadena võib välja tuua, et PPA andmebaasis olevad kirjed ei ole 100%-lt korrektselt esitatud, st et esines tühjaks jäetud ja vigaseid väljasid. Seda peamiselt elamisloa saaja eriala/elukutse osas, mis oli märkimata enam kui 9360 juhul, mis moodustab 55% kogu analüüsitud esmaste elamislubade arvust. Seetõttu on uuringus isikute vastavust Eesti tööjõuvajadusele analüüsitud nende puhul, kes olid enda kohta vastavad andmed avaldanud.

Täielikud andmed on saadud isikute vanuse, soo, hariduse ja kodakondsuse kohta. Andmete kvaliteet paranes tunduvalt alates 2012. aastast.

Uuringu mõisted ja selgitused

Mõisted:

- **Euroopa Liidu kodanik** - isik, kes on Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ning Šveitsi Konföderatsiooni kodanik² ja kellel antud uuringu kontekstis on tähtajaline elamisõigus Eestis.
- **Euroopa Liidu kodaniku pereliige** – isik, kes ei ole Euroopa Liidu (sh Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi (Island, Liechtenstein, Norra) ning Šveitsi Konföderatsiooni) ega Eesti kodanik³ ja kellel antud uuringu kontekstis on tähtajaline elamisõigus Eestis.
- **Kolmanda riigi kodanik** – isik, kes ei ole Euroopa Liidu liikmesriigi (sh Eesti, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ning Šveitsi Konföderatsiooni) kodanik ning tema perekonnaliige⁴ ja kellel on antud esmane tähtajaline elamisluba Eestis.

¹ Välismaalaste seadus [RT I 2010, 3, 4](#)

² Euroopa Liidu kodaniku seadus [RT I, 12.07.2014, 41](#)

³ Euroopa Liidu kodaniku seadus [RT I, 12.07.2014, 41](#)

⁴ Välismaalaste seadus [RT I 2010, 3, 4](#)

- **Sisserändaja** – isik, kes on kolmanda riigi kodanik ja kes ei ole Euroopa Liidu liikmesriigi (sh Eesti, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ning Šveitsi Konföderatsiooni) kodanik ning tema perekonnaliige; kui ei ole sõnaselgelt märgitud teisiti.
- **Demograafiline tööturusurveindeks** – eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5–14-aastased) ja sealt vanuse tõttu väljalangevate inimeste (55–64-aastased) suhe. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb.
- **Välis(üli)õpilane/välistudeng** – kolmanda riigi kodanik, kellele on antud tähtajaline elamisluba õppimiseks Eestis põhikoolis või gümnaasiumis, kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis. Kui välistudengi all on mõeldud EL kodanikust õppijat, siis on see sõnaselgelt märgitud.

Selgitused:

- EHIS – Eesti Hariduse Infosüsteemi riiklik register, mis koondab haridussüsteemi puudutavaid andmeid. ISCO- 08⁵ – Kolmandate riikide kodanike eriala kirjeldamisel on kasutatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ISCO-08 ametite klassifikaatorit. Uuringus on aluseks võetud ISCO-08 klassifikaatori järgnevad allmõisted: ISCO-08 peametirühm 1-3 all on mõeldud kõrgelt kvalifitseeritud töötajat; ISCO-08 peametirühm 4-8 – oskustöölised; ISCO-08 peametirühm 9 – lihttöölised.
- Isikute haridustaseme analüüsimisel on koondatud PPA andmebaasis kasutatud mõisted järgnevalt – põhiharidus (hõlmab endast algharidust, klasside 1-11 haridust ja põhihariduse all olevate isikute kirjeid); keskharidus (12. klassi ja keskhariduse kirjeid); keskeriharidus (kutseharidus ja eriharidus, keskeriharidus); kõrgharidus (rakendusliku kõrgkooli haridust, ülikooli, instituudi haridust);
- Isikute vanuse analüüsimisel on kasutatud Statistikaameti vanuse klassifitseerimise meetodit (0-14, iga 5 aasta järel ja 75+) ja isikuid kuni tööealiseks saamiseni (0-14), tööealised (15-74) ja vanemad, kui tööealised (75+).

⁵ Statistikaameti koduleht http://metaweb.stat.ee/view_xml.htm?id=3005499&siteLanguage=ee

Kokkuvõte

- Eestisse tuli perioodil 2009-2014 tähtajalise elamisloa alusel kokku 16 878 kolmanda riigi kodanikku, kellest 60% olid mehed ja 40% olid naised.
- Peamiseks rändeliigiks oli pereränne (39%), millele järgnes töötamise alusel Eestisse asumine (37%) ning õppimiseks (21%), ettevõtluseks (3%) ja legaalse sissetuleku alusel (1%) väljastatud elamisload.
- Pooled (50%) mehed, kes on Eestisse elama asunud on tulnud siia töötamise alusel, naistest 56% on tulnud Eestisse pererände alusel.
- Ligi kaks kolmandikku (64%) sisserändajatest olid Venemaa ja Ukraina kodanikud.
- Keskmine sisserändajate vanus oli 31 eluaastat. Pere- ja õpperändes oli keskmine vanus vastavalt 28 ja 24 eluaastat. Keskmine vanus oli kõrgem töötamise ja ettevõtluse alusel tulnud sisserändajatel (vastavalt 36 ja 42 eluaastat).
- 84% sisserändajatest on tööeas (15-74), mistõttu võiksid nad aktiivselt Eesti tööturul osaleda.
- Kõrgharidusega sisserändajad moodustasid ligi poole (46%) kõikidest sisserändajatest, kellele järgnesid kutsekeskharidusega isikud (21%). Naiste haridustase oli meeste omast veidi kõrgem. Kõrgharidusega naised oli 50% ja mehi 44%. Meeste seas oli kaks korda rohkem kutsekeskharidusega inimesi (28%), kui antud haridustasemega naiste seas.
- Sisserändajate seas oli märkimisväärselt suurem kõrghariduse omandatute osatähtsus, kui Eesti kohalike tööealiste inimeste hulgas.
- Kuue aasta jooksul Eestisse saabunud kolmanda riigi kodanikud olid elama asunud peamiselt kolme suuremasse maakonda – Harjumaale (69%), Ida-Virumaale (12%) ning Tartu maakonda (10%). Töötamise ja ettevõtluse eesmärgil tulijad asusid elama pigem Harjumaale. Tartusse oli elama siirdunud peamiselt tudengid ning Ida-Virumaa linnadesse peamiselt pererände eesmärgil Eestisse asujad.
- Perioodil 2009-2014 otsiti Eesti tööturule peamiselt teenindus- ja müügitöötajaid (24%), oskus- ja käsitöölisi (19%), lihttöölisi (16%) ning seadme ja masinaoperaatorid (14%). Vähemal määral otsiti tippspetsialistide (6%) ja juhte (3%).
- Perioodil 2009-2014 Eestisse elama asunud sisserändajatest enamus olid tippspetsialistid (42%), oskustöölised (28%), juhid (11%), tehnikud ja keskastmespetsialistid (8%).
- Selged erinevused olid meeste ja naiste erialade vahel. Kui naiste seas moodustasid tippspetsialistid 53%, neile järgnesid juhid 14% ja tehnikud 11%-ga, siis meeste hulgas oli enim oskustöölisi 44%, neile järgnesid tippspetsialistid 27%, juhid 10% ja seadme- ja masinaoperaatorid 5%-ga. Seega omasid naised suuremat potentsiaali teha Eestis tööd, mis kuulub kõrgelt kvalifitseeritud ametite hulka. Meeste seas oli aga rohkem oskustöölisi.
- MKMi tööjõuprognoozi kohaselt on aastaks 2022 praegusega võrreldes suurim vajadus inimeste järgi, kes on oskustöölised (48%) ning kõrgelt kvalifitseeritud töötajad (43%). Lihttöölise osakaal kogu tööjõuvajadusest aastaks 2022 on 9%.
- Senisest sisserändest moodustasid kõrgelt kvalifitseeritud kolmanda riigi kodanikud 61%, oskustöölised 38% ja lihttöölised u. 1%. Seega laias plaanis vastab tänane sisserändajate kvalifikatsioon prognoositavale tööjõu nõudlusele.
- MKMi tööjõuvajaduse prognoosi kohaselt on suurema tööjõuvajadusega ametialad mootorsõidukite juhid, loodus- ja tehnikateaduste spetsialistid, äri- ja haldusala spetsialistid, erinevate tegevusalade juhid, müüjad, metalli- ja masinatööstuse oskustöötajad, pedagoogika tippspetsialistid, tervishoiu spetsialistid, ehitustöölised, isikuteenindajad.

- Seniste sissereändajate seas oli enim metallitööluse ja masinaehituse oskustöötajaid (19%), õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialiste (14%), info- ja kommunikatsiooni spetsialiste (9%) ja äri- ja haldusala juhte (9%). Kui vaadata ametialasid detailsemalt, siis tekib ebakõla tuleviku tööjõuvajaduse ja seniste sissereändajate ametialade vahel. Eesti tööturule vajatakse keskastme-spetsialiste, aga Eestisse tulevad pigem tippspetsialistid. Eesti tööturul oli samuti nõudlus oskustöötajate järgi, mida peegeldab ka sissereändajate ametialane profiil (oskustöötajad moodustasid 28% Eestisse elama asunud sissereändajatest).
- Eestisse seni elama asunud sissereändajate kvalifikatsioon peegeldab riigi sissereände poliitikat kõrgelt kvalifitseeritud töötajate osas ning tööandjate nõudlust oskustööjõu järele.

Sisserändajate profiil ja selle vastavus tööjõu vajadusele

Kogu sisseränne Eestisse aastatel 2009-2014

Aastatel 2009-2014 andis Politsei- ja Piirivalveamet välja 22 499 esmast tähtajalist elamisluba välismaalaste seaduses § 118 lõike 1 punktides 1-4, 7 toodud alustel. Tabelis 1 on toodud tähtajaliste elamislubade jaotus elamisloa aluste ning kodakondsuse lõikes. Suurima osakaalu rändest moodustas Eestis pereränne, millele järgnes tööränne ja välislepingu alusel väljastatud elamisload. Kuna määratlemata kodakondsusega isikud ja välislepingu alusel elamisloa saajad ei ole käesoleva uuringu subjektiks, siis edaspidi ei ole neid analüüsis arvesse võetud. Määratlemata kodakondsusega ning välislepingu alusel tähtajalise elamisloaga isikud moodustavad viiendiku kõigist 2009-2014 väljastatud tähtajalistest elamislubadest.

Lisaks kolmanda riigi kodanikele elas Eestis elamisõiguse alusel 18 151 EL ja EMP kodanikku, kellest neli viiendikku omas tähtajalist elamisõigust. EL kodanikest elas Eestis kõige enam Soome ja Läti kodanikke ning EL kodanike pereliikmete seas Venemaa kodanikke ja määratlemata kodakondsusega isikuid.

Tabel 1. Eestis esmast tähtajalist elamisluba/elamisõigust omavate isikute profiil, 2009-2014

Alus	Arv	%	Kodakondsus	Arv	%
Pereränne	7493	33	Venemaa	7321	32
Töötamine	6368	28	Määratlemata	4653	21
Välisleping	4636	21	Ukraina	4200	19
Õppimine	3402	15	Ameerika Ühendriigid	1097	5
Ettevõtlus	432	2	Hiina	585	2
Legaalne sissetulek	168	1	Muu	4643	21
Kokku	22 499	100	Kokku	22 499	100
Eestis elavad EL kodanikud	Arv	%	Kodakondsus	Arv	%
Tähtajaline elamisõigus	14 932	82	Soome	4985	27
Alaline elamisõigus	3219	18	Läti	2317	13
			Saksamaa	1968	11
			Muu	8881	49
Kokku	18 151	100	Kokku	18 151	100
EL pereliikmed	Arv	%	Kodakondsus	Arv	%
EL kodaniku pereliikme tähtajaline elamisõigus	204	84	Venemaa	101	41
Alalise elamisõigusega EL kodaniku pereliikme elamisõigus	40	16	Määratlemata	20	8
			Ukraina	17	7
			Muu	106	44
Kokku	244	100	Kokku	244	100

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet, Rahvastikuregister

Sisserändaja profiil

Kui võtta arvesse ainult kolmanda riigi kodanike sisseränne Eestisse, siis suurim rändeliik Eestisse, pereränne, moodustas aastatel 2009-2014 ligi kaks viiendikku (39%) väljastatud esmastest tähtajalistest elamislubadest. Järgnesid töötamise, mis moodustas 37% ning õppimise ja ettevõtluse, vastavalt 20% ja 3%, eesmärgil väljastatud esmastest elamislubadest. Naiste puhul oli levinumaks rändeliigiks pereränne, 56% naistest tulid Eestisse, et ühineda oma pereliikmega. Meeste seas oli aga levinuim töötamise eesmärgil Eestisse tulemine, 50% meestest, kes olid Eestisse elama asunud, olid siia tulnud tööle. (vt Lisa Tabel 1)

Tabel 2 annab ülevaate viimase kuue aasta jooksul Eestisse elama asunud kolmandate riikide kodanike peamistest karakteristikutest. Nendest peaaegu kaks kolmandikku (60%) olid mehed. Valdav enamus sisserändajatest olid tööealised (84%) ning omasid kas kõrgharidust (46%) või kutsekeskharidust (21%). Kõige enam oli hiljuti saabunute seas Venemaa kodanikke, kes moodustasid u. kaks viiendiku sisserändajatest. Neile järgnesid Ukraina (25%), Ameerika Ühendriikide (6%) ning Hiina kodanikud (3%) (vt Lisa Tabel 3). Eestisse tuli inimesi 104 erinevast kodakondsusest.

Tabel 2. Kolmandate riikide kodanike profiil 2009-2014

Sugu	Arv	%	Alus	Arv	%
Mehed	10 148	60	Pereränne	6553	39
Naised	6730	40	Töötamine	6327	37
			Õppimine	3398	20
			Ettevõtlus	432	3
			Legaalne sissetulek	168	1
Kokku	16 878	100	Kokku	16 878	100
Vanus	Arv	%	Ametiala	Arv⁶	%
0-14	2202	13	Tippspetsialistid	4395	42
15-74	14 209	84	Oskustöölised	2881	28
			Juhid	1138	11
75+	467	3	Tehnikud ja keskastme spetsialistid	799	8
			Muu	1125	11
Kokku	16 878	100	Kokku	10 338	100
Haridus	Arv	%	Kodakondsus	Arv	%
Kõrgharidus	7758	46	Venemaa	6510	39
Kutsekeskharidus	3588	21	Ukraina	4140	25
Keskharidus	2356	14	Ameerika Ühendriigid	1092	6
Põhiharidus	1038	6	Muu	5136	30
Muu	2138	13	Kokku	16 878	100
Kokku	16 878	100			
Maakond	Arv	%	Elukoht	Arv	%
Harjumaa	11 700	69	Tallinn	9901	59
Ida-Virumaa	1986	12	Tartu/Tartu vald	1593	9
Tartumaa	1705	10	Narva	850	5
Muu	1487	9	Muu	4534	27
Kokku	16 878	100	Kokku	16 878	100

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

⁶ Tabelis on esitatud isikud, kellel oli ametiala märgitud ja mis oli taandatud isco-08

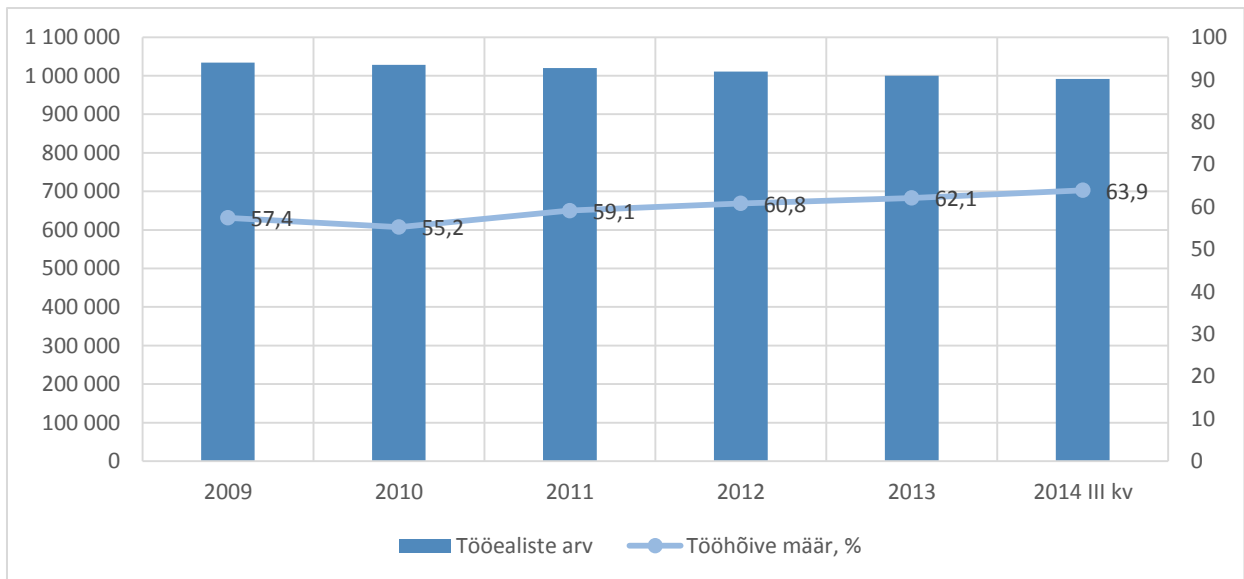
Aastatel 2009-2014 Eestisse tulnud kolmanda riigi kodanike keskmine vanus oli 31 eluaastat. Rände liigiti oli isikute vanuses märgatavad erinevused. Näiteks pere- ja õpperändes oli keskmine vanus vastavalt 28 ja 24 eluaastat. Töö ja ettevõtluse eesmärgil elamisloa saanute keskmine vanus oli aga vastavalt 36 ja 42 eluaastat.

Kuue aasta jooksul Eestisse saabunud kolmanda riigi kodanikud asusid elama peamiselt kolme suuremasse maakonda - kaks kolmandikku (69%) asus elama Harjumaale, 12% Ida-Virumaale ning kümnendik Tartu maakonda. Meeste ja naiste vahel ei ole siinkohal erinevused märkimisväärsed (vt Lisa Tabel 5). Samuti kuulusid nimetatud maakonnad erinevate rändeliikide lõikes peamiste elukohavalikutega hulka. Töötamise ja ettevõtluse eesmärgil Eestisse elama asunutest elas neli viiendikku Harjumaal. Perekonna juurde elama asunud ja Eestisse õppima asunutest elas Harjumaal kaks kolmandikku. Pererände puhul oli teisel kohal Ida-Virumaa (22%) ning kolmandal kohal Tartumaa (6%), samal ajal kui õpperände puhul oli teisel kohal Tartu maakond (28%) ning kolmandal kohal Ida-Virumaa (5%). Omavalitsustest elas kõige enam hiljuti saabunud kolmanda riigi kodanikke Tallinnas (59%). Teisel kohal oli Tartu (9%) ning kolmandal kohal Narva (5%) (vt Lisa Tabel 6).

Antud rakendusuuringus käsitletud esmase tähtajalise elamisloa saanud kolmanda riigi kodanikest oli ametite poolest ligi kaks kolmandikku (61%) märkinud enda ametiks ametikoha, mis ISCO-08 järgi kuulub kõrgelt kvalifitseeritud ametialade rühma. Tippspetsialistina oli end kvalifitseerinud 42%, juhtidena 11% ning keskastme spetsialistina 8% isikutest. Nende isikute puhul oli enamasti tegemist õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistidega, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistiga, äri- ja haldusjuhtidega ning loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistidega. Alla kolmandiku (28%) inimest oli omandanud ameti, mis kuulus oskustöölise rühma, kellest suurema osa moodustasid metallitöötamise ja masinaehituse alade oskustöölised. Nemad moodustasid ka kõige suurema grupi, kes Eestisse sisserännanud (19%) oli. Lihttöölise osakaal oli praktiliselt olematu, jäädes veidi alla 1%. Lihttöölisele vastava kvalifikatsiooniga inimesi oli Eestisse kuue aasta jooksul tulnud u. 70, kellest pooled olid mäe-, ehitus-, tootmise- ja veonduselihttöölised (vt Lisa Tabel 7).

Eesti tööturu hetke olukord

Tööealiste inimeste arv Eestis väheneb, mis mõjub negatiivselt ka tööjõu pakkumiste arvule. Selle taga on nii demograafilised põhjused kui ka väljaränne. Kui 2009. aastal oli Statistikaameti andmete kohaselt Eestis tööealisi inimesi veidi üle miljoni, siis 2014. aastal III kvartalis olid neid 4% vähem. Vastukaaluks rahvastiku kahanemisele on järjest suurem osa tööealisest elanikkonnast tööturul aktiivsed, st tööjõus (hõivatute ja töötute summa) osalemise määr on viimastel aastatel taas tõusma hakanud. 2009. aastal oli tööjõus osalemise määr 15-74aastaste seas 66% ning 2014. aasta III kvartalis oli vastav näitaja 69%. Samuti on tõusnud tööhõive määr (Joonis 1).

Joonis 1. Tööealiste arv ja tööhõive määr 2009-2014 III kvartal

Allikas: Statistikaamet.

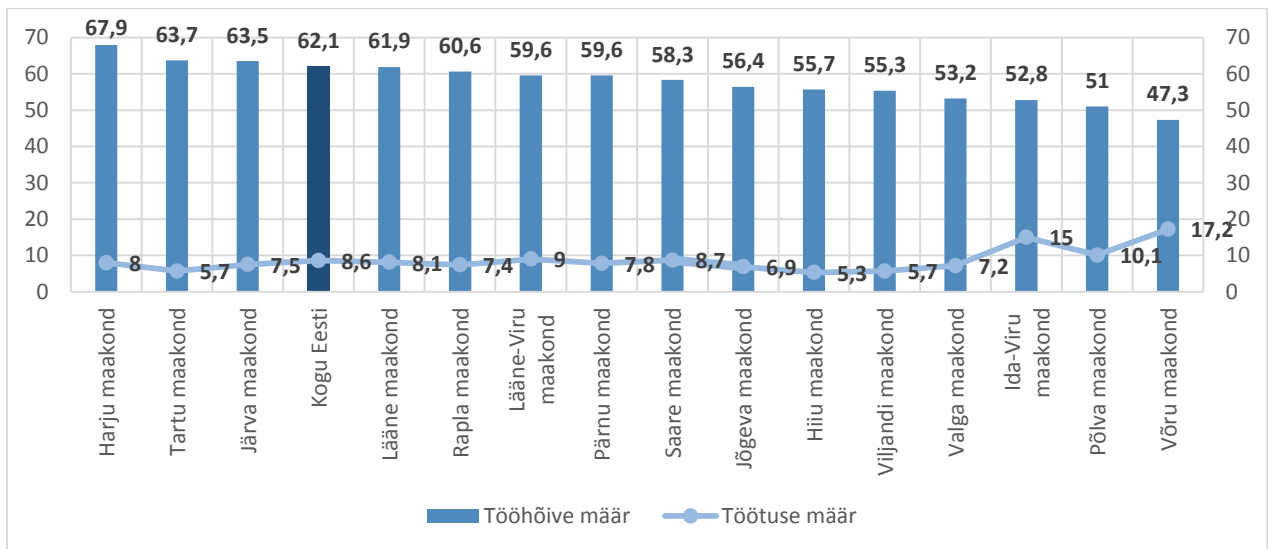
Üheks oluliseks indikaatoriks, mis peegeldab demograafiliste protsesside mõju tööturule, on demograafiline tööturusurveindeks. Viimastel aastatel on indeksi väärtus Statistikaameti andmete kohaselt pidevalt langenud, 1,2-st aastal 2000 kuni 0,72ni 2014. aastal. Seega on Eesti hetkel olukorras, kus tööturule siseneb vähem inimesi, kui siit lahkub. Mistõttu nõudlus tööjõu järele on suur. Kas täita tööturult lahkuvast kohalikust tööjõust vabanevad ametikohad sisserändajatega või muude meetmetega (pensioniea veelkordne tõstmine, mitteaktiivsete inimeste suurem kaasamine, tootmisprotsesside ümberkorraldamine, töö robotiseerimine), vajab eraldi analüüsi. Käesolevas uuringus keskendutakse ainult seniste sisserändajate võimaliku sobivusega Eesti hetke, kui ka tuleviku tööjõu vajadustele.

Eestisse oli viimase kuue aastaga elama asunud u 16 800 inimest. Seega keskmiselt on igal aastal tulnud Eestisse 2800 inimest kolmandatest riikidest. 84% sisserändajatest oli tööeas, ehk vanuses 15-74. Mistõttu võiksid nad aktiivselt Eesti tööturul osaleda. Ka Eesti seadusandlus ei piira sisserändajate osalemist tööturul. Hetkel olemasolevate andmete põhjal saab öelda, et kuue aasta jooksul oli 37% kõigist sisserändajatest Eesti tööturul osalenud, st nad olid siia elama asunud töötamise eesmärgil. Ka ettevõtluseks elamisloa saanute puhul võib eeldada, et nad panustavad Eesti majandusse, sh tööturule. Teiste rändeliikide puhul oli selgusetu, milline oli nende isikute tööturul osalemise määr ehk kas pere- või õpirände raames Eestisse asunud osalevad tööturul või mitte? Samuti puuduvad käesoleva analüüsi autoritele teadaolevad uuringud, kus selguks nende inimeste huvi osaleda Eesti tööturul.

Sisserändajad olid enamasti elama asunud Harjumaale (69%), peamiselt Tallinna linna. Vähesemal määral olid kolmanda riigi kodanikud siirdunud Ida-Virumaale (12%) ning Tartumaale (10%). Eelistatakse siiski elada suuremates linnades, kui väiksemates omavalitsustes. Linnade osas järgnevad Tallinnale Tartu, Narva ja Kohtla-Järve. Tartusse oli elama siirdunud peamiselt tudengid ning Ida-Virumaa linnadesse peamiselt pererände eesmärgil Eestisse asunud.

Kui vaadelda tööturu olukorda nendes maakondades, kuhu enim sisserändajaid siirdus, siis tööturu olukord erines maakonniti. Kõige kõrgem oli tööhõive määr Harjumaal (68%), Tartumaal (64%) ning

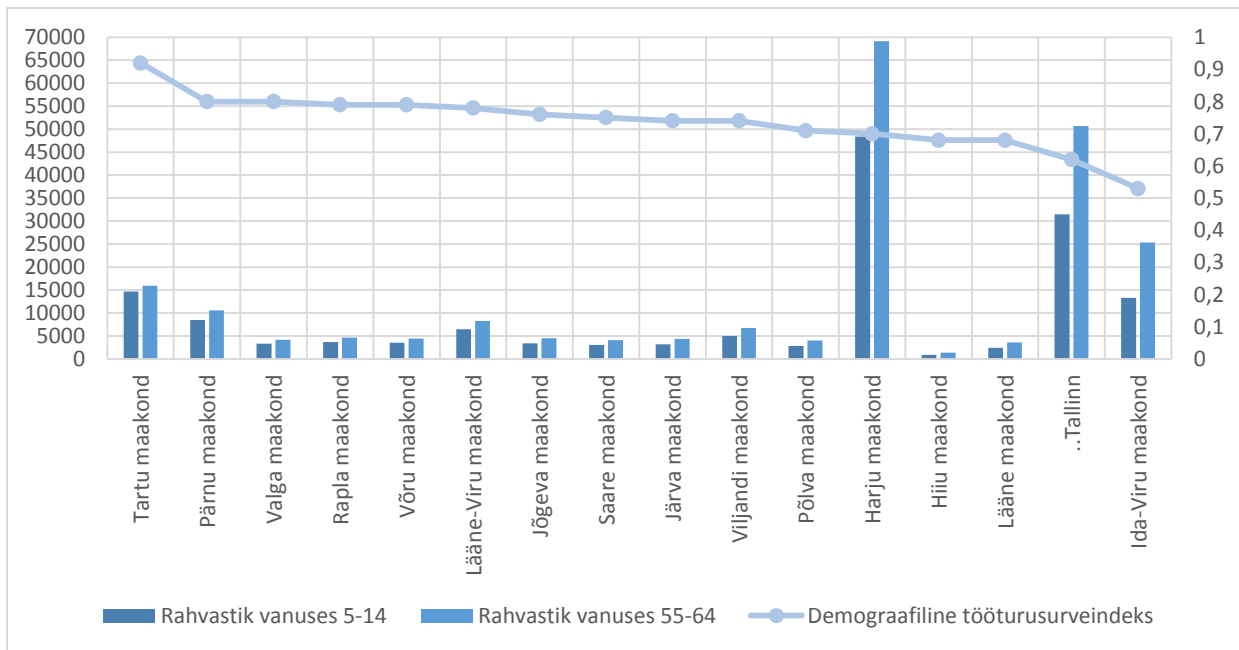
Järva maakonnas (64%). Kõige madalam oli tööhõive määr aga Võru, Põlva ning Ida-Viru maakonnas, jäädes alla 53% (Joonis 2). Tegemist oli seega maakondadega, kus töötuse määr oli kõige kõrgem. Demograafiline tööturuindeks on kõige kõrgem Tartu maakonnas (0,92) ehk seal tööturult lahkujate ja sisenejate arv on peaaegu tasakaalus. Teistes maakondades on see märgatavalt madalam. Näiteks Pärnu ja Valgamaal oli demograafiline tööturuindeks 2013. aastal 0,8. Indeks on kõige madalam Ida-Virumaal (0,53) (Joonis 3). See on märgatavalt madalam, kui kõigis teistes maakondades. Seega lahkub igas maakonnas inimesi rohkem tööturult, kui noori sinna lisandub. Sellest lähtudes vajaksid kõik maakonnad tööealisi inimesi juurde ning parimas tööeas sisserändajad oleks igale poole oodatud. Eriti aga Ida-Virumaale, mis hetkel on peamiselt pererände sihtkoht, kuid vajaks rohkem majanduslikult aktiivseid inimesi.

Joonis 2. Tööhõive ja töötuse määr maakondades, 2013

Allikas: Statistikaamet

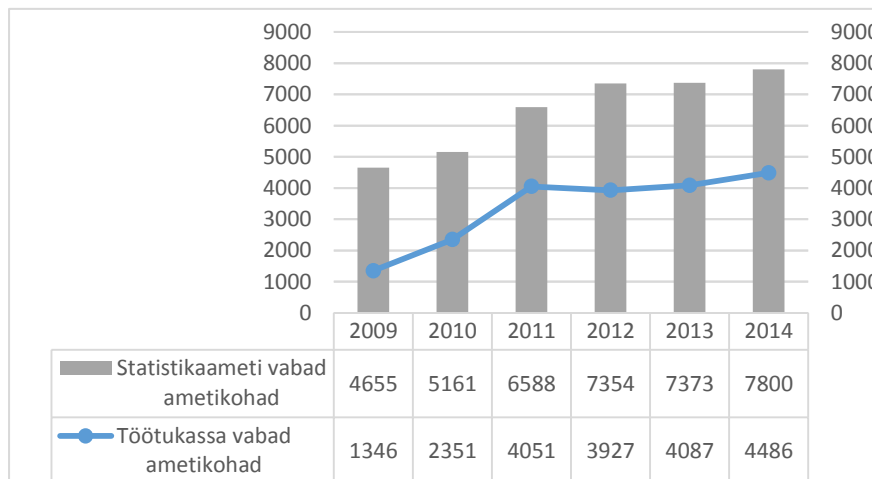
Tööturu parem olukord peegeldub just majanduslikel eesmärkidel Eestisse tulnud kolmanda riigi kodanike elukoha valikus. Töötamise (71%) ja ettevõtlusega (57%) tegelevad sisserändajad olid elama asunud peamiselt Harjumaale Tallinnasse. Maakondades (Põlva- ja Võrumaa), kus töötus on kõrgem, oli sisserändajaid elama asunud töötamise või ettevõtluse eesmärgil väga vähe. Erand oli Ida-Virumaa, kuhu läks 5% sisserändajatest tööle või ettevõtlusega tegelema. Ida-Virumaal töötamist ja ettevõtlusega tegemist soodustab sealne keeleline keskkond ning seal paiknevad tööstusharud, kuhu on Eestist raske spetsialiste leida.

Joonis 3. Demograafiline tööturusurve indeks maakondades, 2013

Allikas: Statistikaamet

Töötukassa ja Statistikaameti andmetel on ka vakantside määr olnud kõrgem Harjumaal, mis toetab seda, et välistööjõud on sinna elama asunud. Maakondadest oli vakantsi määr keskmisest kõrgem veel Pärnumaal, aga madalam Hiiu-, Võru- ja Jõgevamaal. Vabade ametikohtade ja tööjõu liikumise uuringu (Statistikaamet) järgi oli 2014. aastal Eestis üle 7500 vaba ametikohta. Töötukassas registreeriti umbes pooled neist vabade ametikohtadest.

Kas sisserrändajad sobiks neid ametikohti täitma oma eriala oskuste poolest? Perioodil 2009-2014 otsiti Eesti tööturule peamiselt teenindus- ja müügitöötajaid ning oskus- ja käsitöölisi. Töötukassa vabade ametikohtades neljandik (24%) oli teenindus- ja müügitöö valdkonnas.

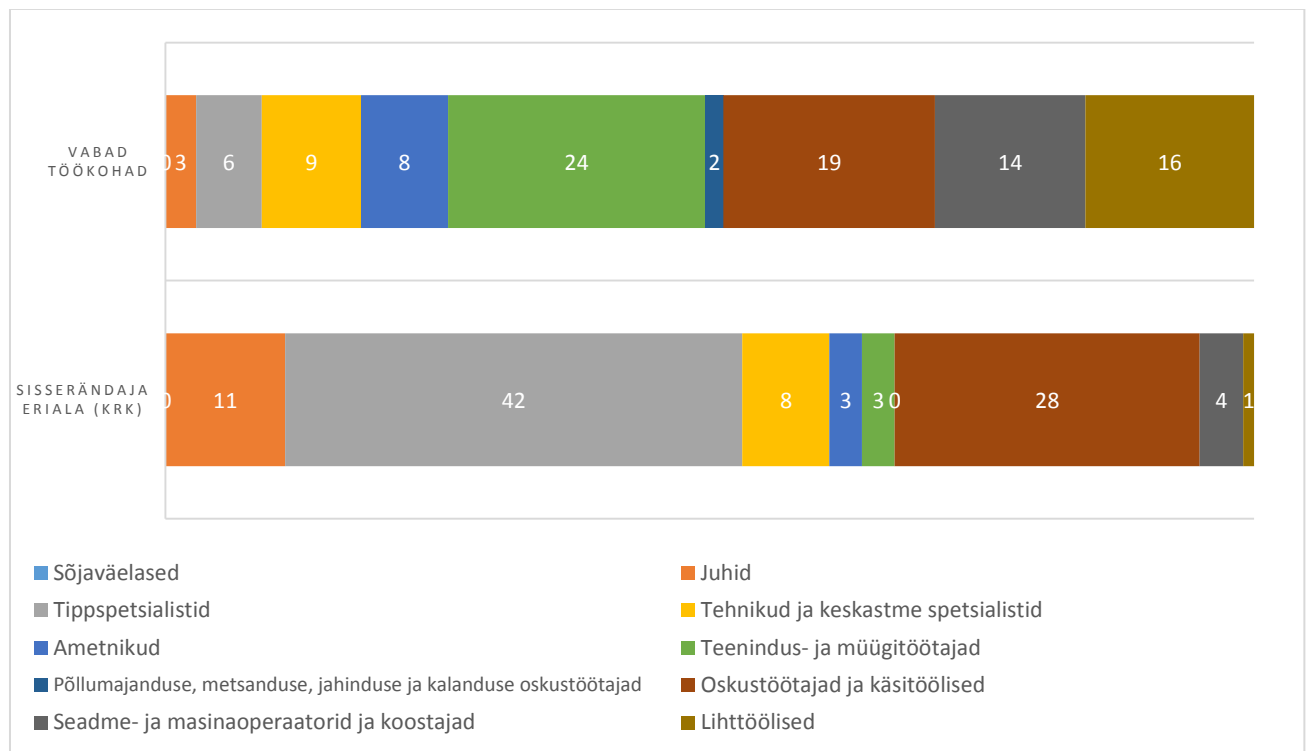
Joonis 4. Vabad ametikohad 2009-2014

Allikas: Statistikaamet ja Töötukassa

Samal perioodil Eestisse elama asunud kolmanda riigi kodanikest ainult 4%-l, kes olid oma eriala märkinud, oli kvalifikatsioon teenindus- ja müügitöö valdkonnas. Samas tuleb märkida, et teenindus- ja müügisektor on valdkond, kus kehtivad keelenõuded, mis võivad piirata sisserrändajate rakendamist antud valdkonnas. Seda peegeldab ka teenindus- ja müügitöö oskustega inimestele Eestisse töötamise eesmärgil väljastatud elamislubade arv. Vaadeldaval perioodil tuli Eestisse

töötamise eesmärgil 7 kolmanda riigi kodanikku, kes omas müüja kvalifikatsiooni. Isikuhooldustöötajaid ja isikuteenindaja oskustega isikute hulk oli suurem, vastavalt 43 ja 128. Samas tuli isikuteenindust (hotellimajutus, iluteenused) Eestisse õppima antud ajaperioodil 110 isikut.

Teine suurem vabade ametikohtade grupp Töötukassas oli oskus- ja käsitöölised (19%) (Joonis 5). Antud perioodil sisserändajatest alla kolmandiku (28%) omasid eriala, mis kuulub oskus- ja käsitöölise ametite klassi. PPA väljastas esmaseid elamislubasid töötamiseks 2280 antud valdkonna spetsialistile, moodustades kõige suurema osakaalu töörändest Eestisse viimasel kuuel aastal (42% kogu töörändest). Oskustöölise erialasid tuldi Eestisse õppima 371 juhul, mis oli 13% õppijate arvust.

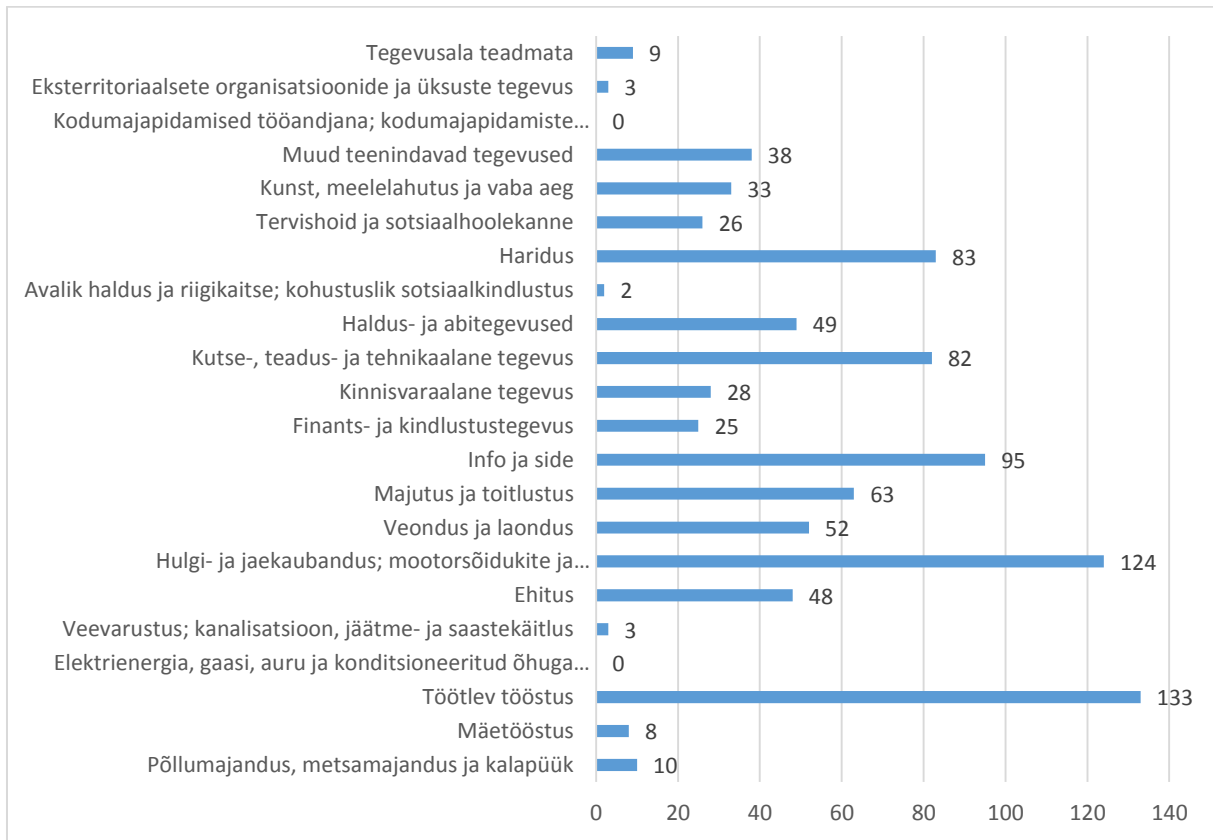
Joonis 5. Töötukassa vabad ametikohad ja sisserändajate erialad, 2009-2014

Allikas: Töötukassa, Politsei- ja Piirivalveamet

Sisserändajatest 42% moodustasid tippspetsialistid, kuigi tippspetsialistide vabad ametikohad moodustasid vaid 6% kogu vabade töökohtade arvust. Erinevust tööjõu nõudluse ja sisserännanute kvalifikatsiooni vahel selgitab kindlasti riiklik sisserände poliitika, mis on suunatud just kõrgelt kvalifitseeritud töötajate sisserände soodustamisele. Samuti ei kajasta Töötukassa vabad ametikohad kõiki vabasid ametikohti Eestis, vaid hinnanguliselt umbes pooli, sest kõrgelt kvalifikatsiooni nõudvaid vabasid ametikohti reklaamitakse peamiselt muudes portaalides (nt CV Online). Viimane väide kehtib ka juhtivate ametikohtade puhul, mis moodustas vabadest töökohtadest kõigest 3%. Samas sisserändajatest 11% omab eriala, mis vastab juhi kvalifikatsioonile. Tegemist on peamiselt äri- ja haldusjuhtidega, kes olid Eestisse tulnud. Samuti oli kõrgkoolides õppivate äri- ja haldusjuhtide arv suhteliselt kõrge – 304 kolmanda riigi kodanikku, mis moodustas 13% kogu kolmandate riikide kodanikest välistudengite arvust.

Statistikaameti rahvaloenduse andmebaasi põhjal saab osaliselt teada ka millises tegevusvaldkonnas on peale 2009. aastat Eestisse elama asunud kolmanda riigi kodanikud tegevad (Joonis 6). Tegemist

on küll ainult ühe aasta andmetega, kuid need annavad siiski lühiajalise ülevaate sektoritest, kus kolmanda riigi kodanikud tegutsevad⁷.

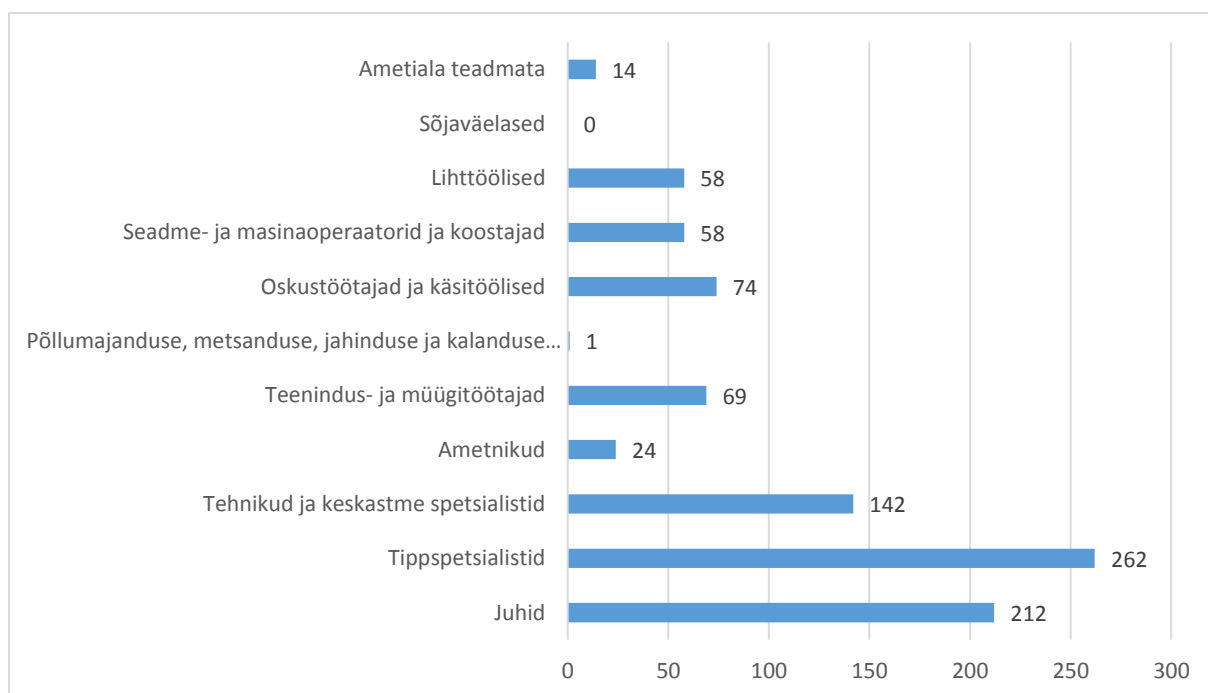

Joonis 6. Pärast 2009. a Eestisse saabunud kolmanda riigi kodakondsusega isikud tegevusalade lõikes

Allikas: Statistikaamet, *Rahva ja eluruumide loendus 2011*

Vaadates statistikaameti andmeid selle kohta, mis tegevusaladel inimesed on aktiivsed, siis 15% on märkinud oma tegevusalaks töötlev tööstus, 14% hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukite ja mootorrataste remont, 10% info ja side, 8% nii kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus kui haridus (Joonis 6). Ametite jaotuses on peaaegu kolmandik ehk 29% tippspetsialistid, 23% juhte, 16% tehnikud ja keskastmepetsialistid. 8% on nii teenindus- ja müügitöötajaid kui oskustöölisi, 2% isikutest on oma ametiks märkinud seadme- ja masinaoperaatorid (Joonis 7). Kui vaadelda tegevusalasid ja ameteid, siis võib märkida, et töötlevas tööstuses on ametis peamiselt oskustöölised (29%) ja seadme- ning masinaoperaatorid (23%). Samas on töötlevas tööstuses tegevad ka tehnikud (14%), tippspetsialistid (13%) ja juhid (12%). Hulgi- ja jaekaubanduses umbes kolmandik (34%) on juhtivatel ametikohtadel ning teine kolmandik tehnikud ja keskastmepetsialistid (30%). Info ja side valdkonnas 60% on tippspetsialistid ning 26% juhid. Hariduses 77% inimestest töötab tippspetsialistina ja 10% juhtival ametikohal. Kutse-, teadus- ja tehnikaalasel tegevusel 50% inimestest on tippspetsialisti ning 32% juhtival ametikohal.

⁷ Statistikaameti rahvaloenduse andmete põhjal on pärast 2009. aastat Eestisse elama asunud 2397 kolmanda riigi kodanikku, kellest 914 isiku puhul sai välja tuua ameti ja tegevusala.

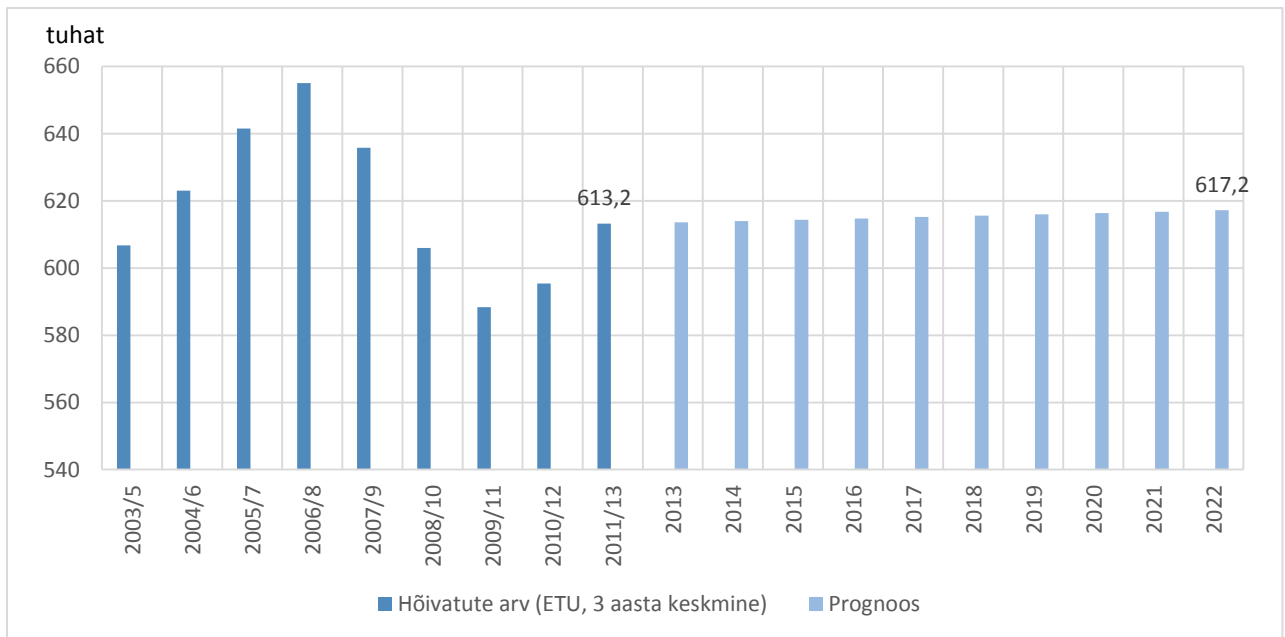
Joonis 7. Pärast 2009. a Eestisse saabunud kolmanda riigi kodakondsusega isikud ametialade lõikes
Allikas: Statistikaamet, Rahva ja eluruumide loendus 2011

Kokkuvõtvalt saab märkida, et Eestisse elama asunud sisserändajate kvalifikatsioon peegeldab selgelt nii riigi sisserände poliitikat, mis soodustab kõrgelt kvalifitseeritud töötajate sisserännet, kui tööandjate nõudlust oskustööjõu järele, mis on piiratud rangemate sisserände tingimustega. Peaaegu kaks kolmandikku (61%) sisserändajatest omas kõrget kvalifikatsiooni. Samas lihttöölise osakaal sisserännanutest oli minimaalne, kuigi Eesti tööturule oleks neid vaja. Umbes kolmandik (28%) sisserännanutest oli oskustöölised ning nende nõudlus tööturul oli märgatav.

Sisserändajate vastavus tööjõu vajadusele aastani 2022

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi iga-aastane tööjõuvajaduse prognoos kajastab võimalikke muutusi tööhõives ning tööturult lahkuvate töötajate asendusvajadust. Prognoos sisaldab hinnangut uute töötajate vajaduse järele, kes aitaks täita praeguste töötajate töötamise lõpetamisel tekkivat tühimikku ning kasvavates valdkondades lisanduvaid töökohti. MKM-i tööjõuprognosi kohaselt kasvab hõivatute arv perioodil 2013-2022 u. 4000 inimese võrra (Joonis 8). Seega hõive kasvu kiirenemist aastaks 2022 ei ole ette näha võrreldes möödunud 10 aastaga.

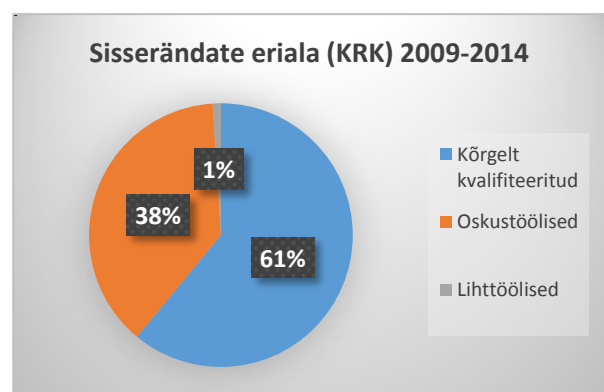
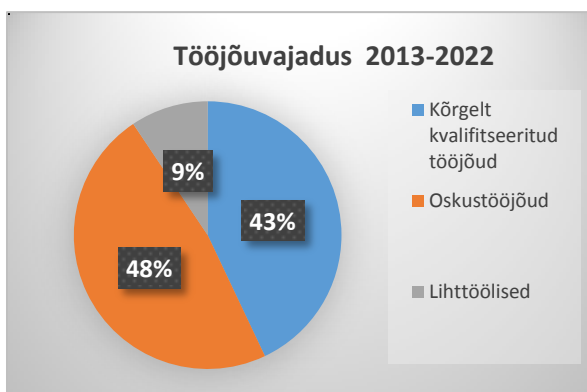
MKM-i hinnangul on peamiseks tööjõuvajaduse kujundajaks tööjõu asendusvajadus. Vanusest ja teistest teguritest tingituna lõpetab töötamise umbes 12 tuhat inimest aastas. Viimaste aastate kutse- ja kõrghariduse lõpetajate koguarv ületab kogu tööjõuvajaduse, kuid seoses noorte arvu vähenemisega on oodata langust ka lõpetajate arvudes, samuti ei siirdu kõik lõpetajad tööturule või teevad seda väljaspool Eestit. Vaatlusalusel perioodil väheneb kesk-, kutse- ja kõrghariduse lõpetajate arv aastas võrreldes perioodiga 2008–2013 keskmiselt suurusjärgus 15–30% juhul, kui edukas osalemine õppes jääks praegusele tasemele. Seega sisseränne oleks üks alternatiivsetest valikutest tööjõu asendusvajaduse katmiseks.

Joonis 8. Hõive prognoos aastani 2022⁸

Allikas: Statistikaamet, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

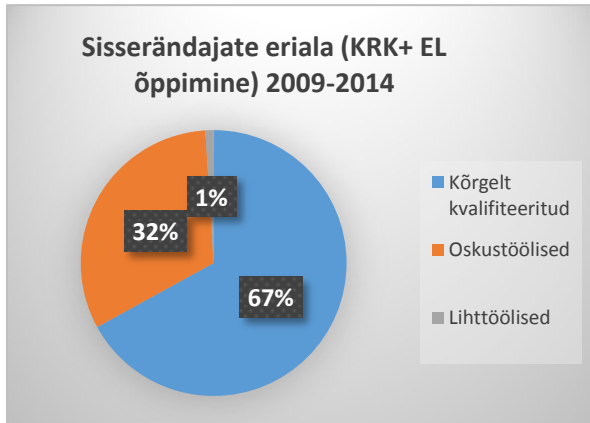
Vastavalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi analüüsile on tulevikus peamine vajadus oskustöölise ja kõrgelt kvalifitseeritud töötajate järele. Aastaks 2022 on praegusega võrreldes suurim vajadus inimeste järgi, kes on oskustöölised (48%) ning nn kõrgelt kvalifitseeritud töötajad (43%). Lihttöölise osakaal kogu töötajavajadusest aastaks 2022 on 9%.

⁸ ETU – Eesti tööjõu-uuring

Joonis 9. Tööjõuvajadus 2013-2022
Allikas: Statistikaamet, Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium

Joonis 10. Kolmandate riikide kodanikest sisserändajate eriala 2009-2014
Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Joonis 11. Sisserändajate eriala (kolmanda riigi kodanikud ja Euroopa Liidu kodanikud (õppimine) 2009-2014

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet, EHIS

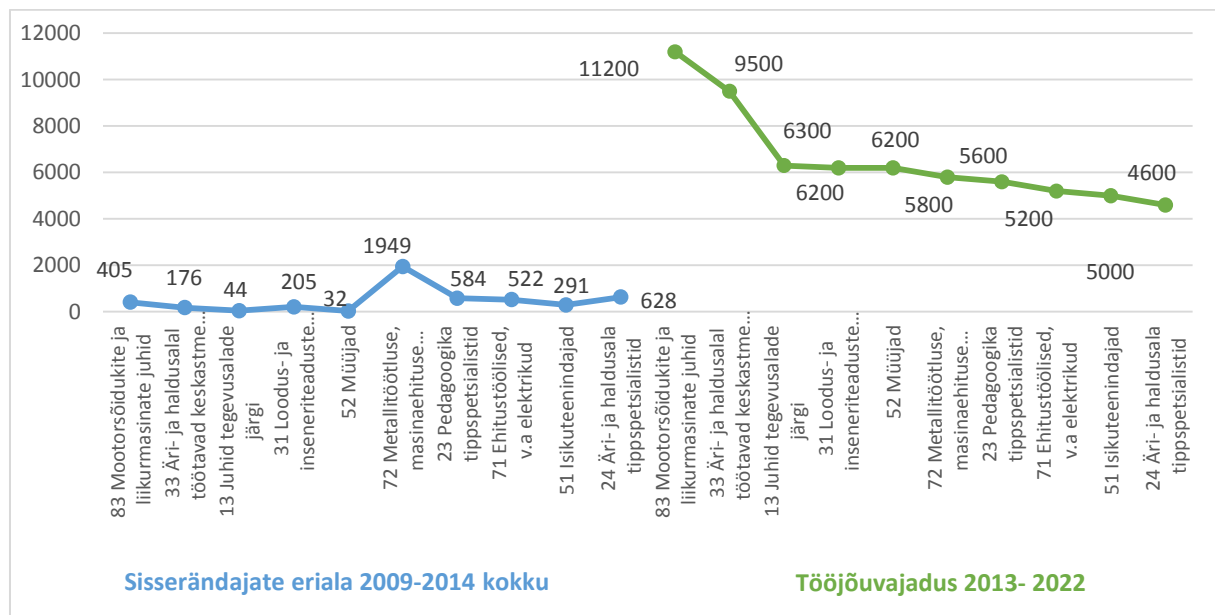
Samas hinnates senist sisserändajate kvalifikatsiooni, siis tuleb märkida, et nende oskused vastavad teataval määral prognoositud tööjõu nõudlusele. Aastatel 2009-2014 Eestisse elama asunud kolmanda riigi kodanikest oli kõrgelt kvalifitseeritud 61% ning oskustöölisi 38%. Kui lisada kolmanda riigi kodanikele ka EL kodanikud, kes olid Eestisse õppima tulnud, siis kõrgelt kvalifitseeritud sisserändajate osakaal tõusis 67%ni ja oskustöölise osakaal langes 32%ni.

Lihttöölise osakaal oli ikka u 1%. Lihttöölise marginaalne osakaal senises sisserändes peegeldab senist Eesti sisserändepoliitikat, mis on suunatud kvalifitseeritud tööjõu sisserände soodustamisele. Kuna tulevikus on vajadus ka lihttöölise ametikohtade järele, siis võib kaaluda, kas neid kohti on võimalik täita sisserändest või kohaliku tööjõuga.

Selged erinevused olid meeste ja naiste vahel. Kui naiste seas moodustasid tippspetsialistid 53% ning neile järgnesid juhid 14% ja tehnikud 11%-ga, siis meeste hulgas oli enim oskustöölisi 44%, neile järgnesid tippspetsialistid 27%, juhid 10% ja seadme- ja masinaoperaatorid 5%-ga. Seega naised omasid suuremat potentsiaali teha Eestis tööd, mis kuulub nõrgelt kvalifitseeritud ametite hulka. Meeste hulgas oli aga rohkem oskustöölisi. Seda peegeldas ka naiste ja meeste haridustase. Naiste haridustase oli meeste omast veidi kõrgem. Kõrgharidusega naised olid 50%, meestel 44%. Meeste seas oli kutsekeskharidusega inimesi 28%, mis on kaks korda enam kui naiste seas (vt Lisa Tabel 2). Kuna EL kodanike hariduse ja/või eriala kohta andmed on puudulikud, siis nende sobivust Eesti tööturu vajadustega ei ole võimalik hinnata, välja arvatud õpilaste osas. EL kodanikud õpivad Eestis peamiselt õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistideks, juhtimist äri-ning haldusalal, ja veterinaariat (vt Tabel 15, Lisa Tabel 7).

Suurema tööjõuvajaduse osas tulevad tulevikus esile eelkõige järgmised ametialad: mootorsõidukite juhid, loodus- ja tehnikateaduste spetsialistid, äri- ja haldusala spetsialistid, erinevate tegevusalade juhid, müüjad, metalli- ja masinatööstuse oskustöötajad, pedagoogika tippspetsialistid, tervishoiu spetsialistid, ehitustöölised, isikuteenindajad. Keskmisest suurem suhteline vajadus iseloomustab aga veel näiteks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia töötajaid, elektri- ja elektroonikatööstuse töötajaid, isikuhooldustöötajaid, samuti on kõrgem vajadus eri valdkonna lihttöölise järele.

Eelnevalt on sisserrändajate hulk nendes ametialades olnud üsna tagasihoidlik, v.a metallitöötlaste oskustöölised. Kõigist sisserrändajatest (kolmandate riikide kodanikud ja EL välistudengid) 15% omas eelnevalt oskusi metallitöötlaste ja masinaehituse erialal või õppisid seda eriala Eestis (Joonis 12).

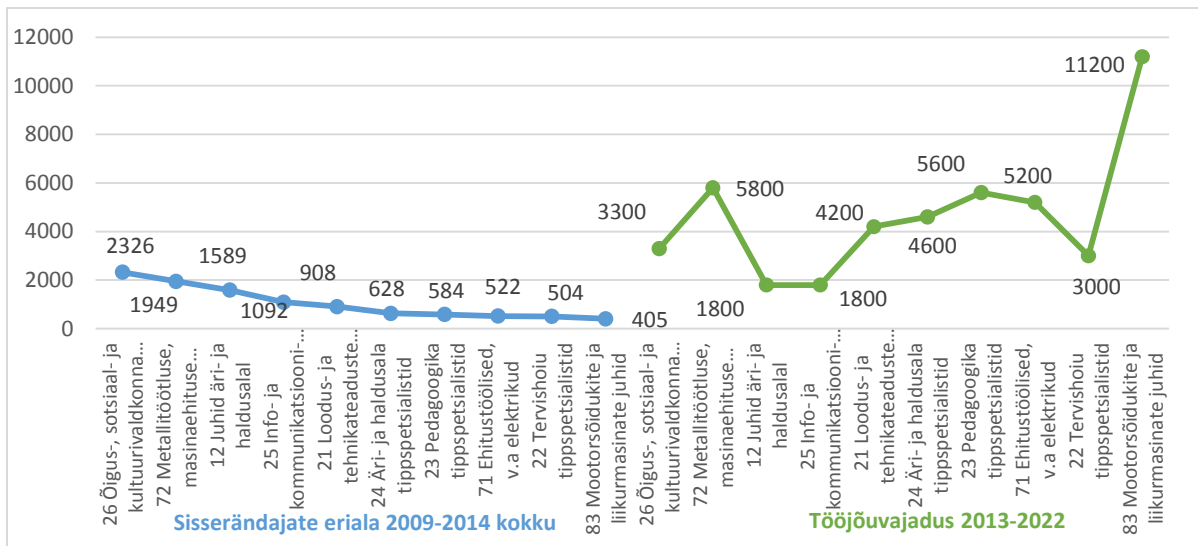
Joonis 12. Suurema tööjõuvajadusega ametialad 2013–2022 ja sisserrändajate (sh EL tudengid) erialad nendes ametialades 2009-2014

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet, EHIS

Kui võrrelda, milliste oskustega sisserrändajad (nii kolmanda riigi kodanikud kui EL kodanikust õppijad) on Eestisse elama asunud, tööjõuvajaduse prognoosiga aastaks 2022, eristuvad õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid (18%), metallitöötlaste oskustöölised (15%) ning äri- ja haldusjuhid (12%) (Joonis 13). Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on oma analüüsis tõdenud, et tööjõuvajaduse kaetust võib heaks lugeda just äri- ja haldusala spetsialistide ning õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistide osas. Neid erialasid õpivad EHIS andmetel enim nii kohalikud tudengid, kui ka Eestisse õppima asunud välistudengid.

Ebapiisava pakkumisega ametialadena tulevad esile valdkonnad, kus tööjõudu valmistatakse ette peamiselt eraldi koolitustel (mootorsõidukite juhid) või ametialadel, kus kutse- või kõrghariduse omandamine ei ole nõutav, kuid kus töötab ka antud haridustasemega töötajaid (nt lihttöölised). Kui mootorsõiduki juhtide järgi tekib suurim vajadus aastaks 2022 võrreldes 2013. aastaga, siis sisserrändajate hulgas on antud kvalifikatsiooniga inimesi olnud vaid 3%. Seega on siin samuti mõttekoht, kas suurendada koolitusvajadust nendele ametikohtadele või soodustada selliste keskastme spetsialistide, oskustöötajate sisserrännet Eestisse.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööjõuvajaduse analüüsis tõdetakse, et mitmetel ametialadel võib tänast olukorda lugeda rahuldavaks, kuid seoses lõpetajate arvu vähenemisega võib tekkida probleeme uute kvalifitseeritud töötajate leidmisel (loodus- ja inseneriteaduste ning tervishoiu keskastme spetsialistid, metalli- ja masinatööstuse oskustöölised, seadme- ja masinaoperaatorid). MKM-i poolt nimetatud probleemsete valdkondade spetsialiste on Eestisse asunud kokku 1% ümber uuringus käsitletavate sisserrändajate koguarvust (vt Lisa Tabel 7), mis võib viidata ka ettevõtjate vähesele valmidusele sellise tasemega spetsialiste välismaalt värvata.

Joonis 13. Sisserändajate (sh EL tudengid) erialade top-10 2009-2014 ja tööajuvajaduse nendel ametialadel 2013-2022

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet, EHIS

Eestisse perioodil 2009-2014 tulnud sisserändajatest peaaegu pooled (46%) omasid kõrgharidust, viiendik kutsekeskharidust (21%) ning 14% omas keskharidust. Naistest pooled omasid kõrgharidust, 12% kutseharidust ning 15% keskharidust. Meestest omas kõrgharidust 44%, kuid kutseharidusega meeste osakaal oli kõrgem kui naiste, moodustades 28%. Keskharidust omas 13% meestest. Seega Eestisse tulnud kolmanda riigi kodanikud on pigem kõrgelt haritud, kui madalama haridustasemega. Võrreldes kohaliku tööajuga, siis Statistikaameti andmetel kohalikust tööalistest (15-74) elanikest pooled omavad teise astme haridust ehk keskharidust ning kolmandik omab kõrgharidust. Alg- ja/või põhiharidust omab 17% kohalikust tööajust. Ehk sisserändajate seas on märkimisväärselt suurem kõrghariduse omandatute osatähtsus. Uuringud⁹ näitavad, et kõrgharidusega inimeste kohanemine Eesti ühiskonnas on lihtsam, kui madalama haridustasemega inimeste. Integratsiooni monitooringu 2011¹⁰ kohaselt on edukalt lõimunute seas kõrgharidusega inimeste osakaal kõrgem (32%) kui teistel klastritel. Samuti mõjutab kõrgem oskuste tase (mis on positiivselt seotud inimese kõrgeima omandatud haridustasemega) positiivselt inimese osalust aktiivses elukestvas õppes, mis omakorda suurendab inimeste paindlikkust tööturul ning võimaldab neil kiiresti muutuvate majandusoludega paremini kohaneda¹¹. Seega on antud kontekstis Eesti sisserändepoliitika suund, et soodustada enam kõrgelt kvalifitseeritud isikute sisserännet, osutunud põhjendatuks.

⁹ Integratsiooni monitooring 2011 (2012). Kultuuriministeerium; Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala arengukava „Tark ja tegus rahvas“ 2015 – 2018, Tartu 2014

¹⁰ Integratsiooni monitooring 2011 (2012). Kultuuriministeerium, leitav http://www.kul.ee/sites/default/files/integratsiooni_monitooring_2011.pdf

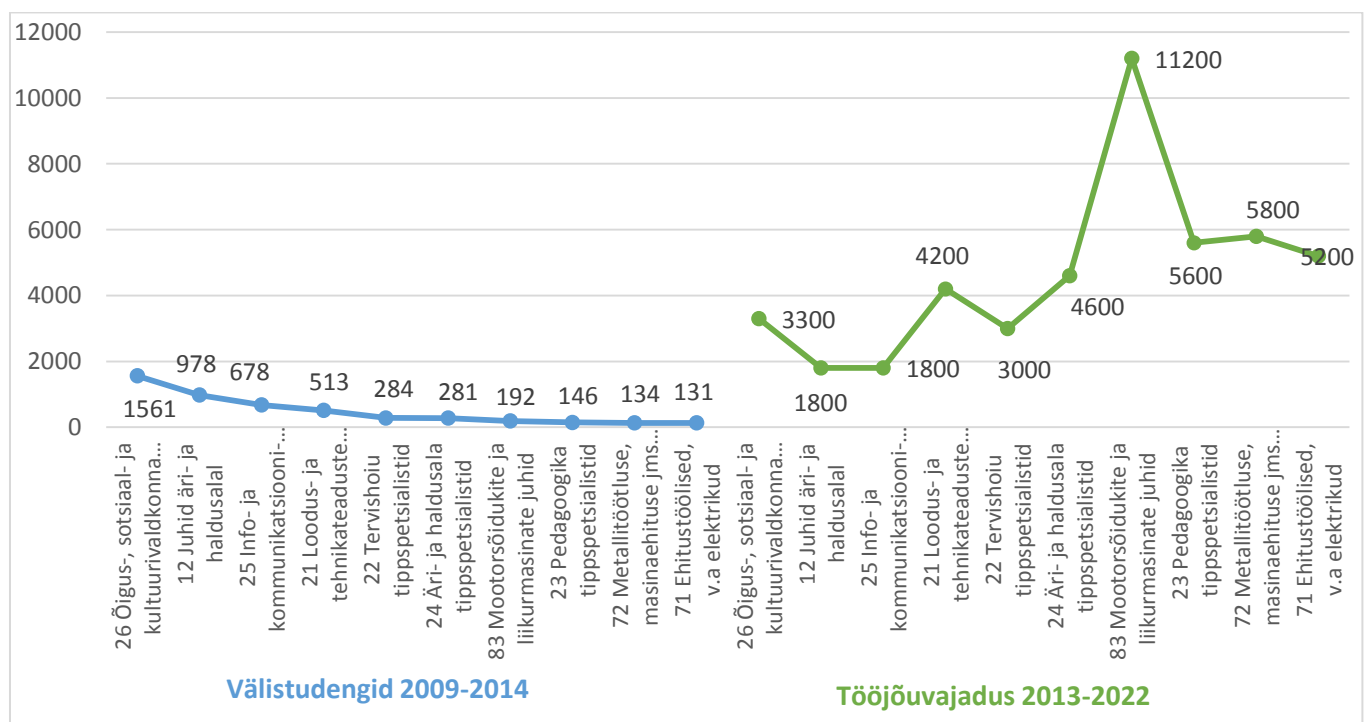
¹¹ Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala arengukava „Tark ja tegus rahvas 2015 – 2018, Tartu 2014

Välistudengite ametiala vastavus tööjõu prognoosile aastani 2022

Perioodil 2009-2014 asus EHIS andmetel Eestisse õppima 5413 välistudengit, kellest veidi üle poole (53%) olid kolmanda riigi kodanikud. Seega EL liikmesriigist pärit välistudengeid asus Eestis õppima antud perioodil 2530 tudengit. Kui EL kodanikest valdav enamus (92%) õppis kõrg- või rakenduskõrgharidust pakkuvates õppeasutustes, siis kolmanda riigi kodanikest õppis nimetatud õppeasutustes ligi kaks kolmandikku (68%). Seega võrreldes EL kodanikest tudengitega asusid kolmanda riigi kodanikest välistudengeid enam õppima Eesti kutseõppeasutustesse, vastavalt EL kodanikud 8% ja kolmanda riigi kodanikud 32% kogu välistudengite arvust.

Õppeasutuste valik peegeldab ka erialasid, mida välistudengid, nii kolmandate riikide kodanikud, kui EL kodanikud Eestis õppisid - enim oli õppijaid õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistide erialadel, kokku 1561 õppijat. Teise suurima õppijate grupi moodustasid juhid äri- ja haldusalal, kokku 978 õppijat ning neile järgnesid õppijad info- ja kommunikatsiooni spetsialistide erialadel, kokku 678 õppijat (Joonis 14). Esimese kahe ametiala kaetust on MKM oma tööjuuanalüüsis kuni aastani 2022 lugenud heaks. Suurem lahknevus tööjõu nõudluse ja õpitavate erialade vahel tuleb esile oskustöölise ametialade puhul, mida välistudengid õpivad Eestis vähesel määral (Joonis 14).

Näiteks ainult 7% EL välistudengitest asus Eestis õppima erialasid, mida võib kvalifitseerida oskustöölise erialadeks, nagu mootorsõiduki juhid (71 õppijat) ning ehitustöölised (35 õppijat). Samas kui kolmanda riigi kodanikest õppis 22% n.ö. oskustöölise erialadele, nagu mootorsõidukite juhid (121 tudengit), metallitööluse (119 tudengit) ning ehituse (96 tudengit) erialadel (vt Lisa Tabel 7).

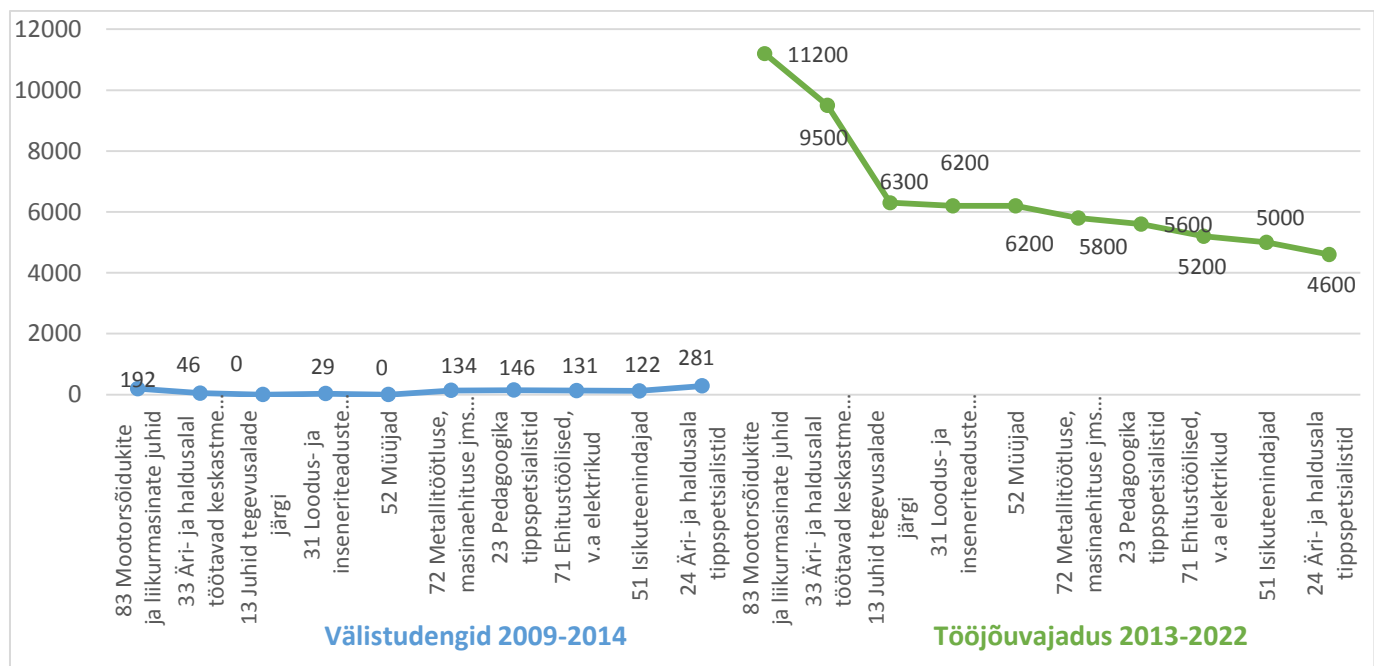

Joonis 14. Välistudengite (nii kolmandate riikide kodanikud, kui EL kodanikud) erialade top-10 2009-2014 ja tööjõuvajadus nendel ametialadel aastani 2022

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, EHIS

Pigem on välistudengid tulnud Eesti kõrgkoolidesse õppima erialadel, mida võib ISCO-08 alusel liigitada kõrgelt kvalifitseeritud erialade hulka. Kolmanda riigi kodanikest 78% õppis Eestis erialadel, mis ISCO kvalifikatsiooni järgi vastab kõrgelt kvalifitseeritud töötaja ametikohtadele. Enim oli õppijaid õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonnas, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistide, loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistide ning äri- ja haldusjuhtide valdkonnas (vt Lisa Tabel 7). Konkreetselt erialade valiku osas oli esimesel kohal arvutiteadused, juhtimine ja haldus, poliitikateadused, äri- ja haldus ning tehnikaalad (vt Lisa Tabel 8). EL kodanikest välistudengitest valdav enamus (93%) õppis Eesti õppeasutustes n.ö kõrgelt kvalifitseeritud töötaja ametikohtadel. Erialati õppisid EL välistudengid enim juhtimist ja haldust (674 tudengit), õigust (438), äri- ja haldust (196), poliitikateadust ja kodanikuõpetust (165), ning veterinaariat (157) (Tabel 15).

Kui vaadata kõikide välistudengite erialasid ning võrrelda seda tööjõuvajadusega aastaks 2022, siis kõige suurem on vajadus mootorsõidukite juhtide järgi, kuid kõikidest välistudengitest (nii kolmandate riikide kodanikest, kui EL kodanikest) õppisid antud erialal ainult 4%. Äri- ja halduserialadega seotud erialadel (ISCO-08 24 ja 33) õppis u. 6% välistudengitest. Samas, nagu eelpool märgitud, hindab MKM selle valdkonna kaetust heaks. Loodus- ja inseneriteaduste alal õppis alla 1% välistudengitest (Joonis 15). Oskustöö erialadest õppis metallitöötuse ja masinaehituse ning ehitustöölise erialadel kokku 5% välistudengitest. Kuigi Eestis on vajadus müüjaoskustega inimeste järele, siis seda eriala ei õpita ei kolmandate riikide kodanike ega EL kodanike poolt (Joonis 15). Seega kui hinnata välistudengite erialade eelistusi Eesti õppeasutustes, siis erinevad need oluliselt Eesti tööjõu vajadusest aastaks 2022.

Joonis 15. Suurema tööjõuvajadusega ametialad 2013–2022 ja välistudengite (nii kolmandate riikide kodanikud, kui EL kodanikud) erialad nendes ametialades 2009–2014

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, EHS

Seega saab väita, et tööjõuvajadusele 2022 vastavad enam kolmandatest riikidest õppijad, kuna nad õpivad mõnevõrra enam erialasid, mis vastavad oskustöötajate oskustele. Ja nagu eelnevalt sai nimetatud, jääb Eestis tulevikus vajaka just oskustöölise oskustega inimesi. Kui võrrelda õppijate oskusi tööjõuvajadusega, siis enim oleks vajadus mootorsõidukite juhtide ning äri- ja haldusala

keskaste spetsialistide järgi, kuid neid erialasid Eestis eriti ei õpita. Seega saab üldiselt väita, et õppijad tulevad Eestisse enda ja oma päritoluriigi ootustega ning ei vasta suurel määral 2022 tööjõuvajadusele. Samuti tulevad välistudengid Eestisse pigem kõrgharidust omandama või kvalifikatsiooni tõstma, kui kutseõppeasutustesse eriala omandama. Eeltoodust lähtuvalt peaksid kutseõppeasutused aktiivsemalt värbama välistudengeid ja hiljem soodustama lõpetajate Eestisse jäämist. Seda toetaks ka Eesti rändepoliitikas juba jõustunud vastavasisulised muudatused, mis soodustavad välistudengite Eestisse jäämist töötamise eesmärgil.

Tööränne

Elamisload töötamiseks

Käesolevas peatükis on analüüsitud aastatel 2009-2014 Politsei- ja Piirivalveameti poolt väljastatud esmaseid elamislubasid töötamise alusel¹².

Kuue aasta jooksul väljastati kokku 6327 esmast elamisluba töötamise eesmärgil, moodustades 37% kogu rändest antud perioodil. Tegemist oli ühe suurima rändeliigiga Eestisse, peale pererännet (39%) (Lisa Tabel 1).

Vaadeldaval kuueaastasel perioodil oli 76% elamislubadest töötamiseks väljastatud kolmel alusel – enim elamislubasid töötamiseks oli antud ettevõtte juhtorgani liikmele (1828), lähetatud töötajatele (1665) ning töötamise üldalusel (1338). Antud järjekord muutub natuke soo lõikes; meestest oli enim elamislubasid töötamiseks antud lähetatud töötajatele (1605), töötamise üldalusel (1216), ettevõtte juhtorgani liikmele (1199), ekspert/nõustaja/konsultandile (283), sportlasele/treenerile (244). Naistest oli enim elamislubasid töötamiseks väljastatud ettevõtte juhtorgani liikmele (629) ja töötamiseks vaimulikuna (123) ning üldalusel (121), natuke vähem elamislubasid väljastati õpetaja/õppejõule (75) ning loominguks tegevuseks (73) (Tabel 3).

Tabel 3. Esmased elamisload töötamiseks 2009-2014, soo ja aluse lõikes

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	
alus/sugu													
ekspert/nõustaja/konsultant	19	7	22	4	51	11	93	10	55	10	43	11	336
akrediteeritud ajakirjanik	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	3
ettevõtte juhtorgani liige	215	120	395	217	405	229	49	17	67	24	68	22	1828
loominguline tegevus	7	12	4	12	7	15	6	11	2	9	17	14	116
lähetatud töötaja	240	6	83	7	448	3	198	10	231	13	405	21	1665
sportlane/treener/kohtunik	29	6	38	1	24	3	38	2	55		60	2	258
teadus- või uurimistöö tegemiseks	10	5	11	8	22	3	24	10	19	7	21	4	144
töötamiseks	297	20	64	10	108	12	237	24	218	22	293	33	1338
vaimulik/nunn/ munk	27	15	30	14	29	18	34	21	41	28	27	27	311
õpetaja/õppejõud	18	8	11	5	12	13	15	12	16	18	18	19	165
EL sinine kaart	0	0	0	0	0	1	11	5	9	3	15	3	47
tippspetsialist	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2	74	8	90
Eesti kõrgkooli lõpetanud	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	17	4	23
EL liikmesriigi PEE ¹³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3

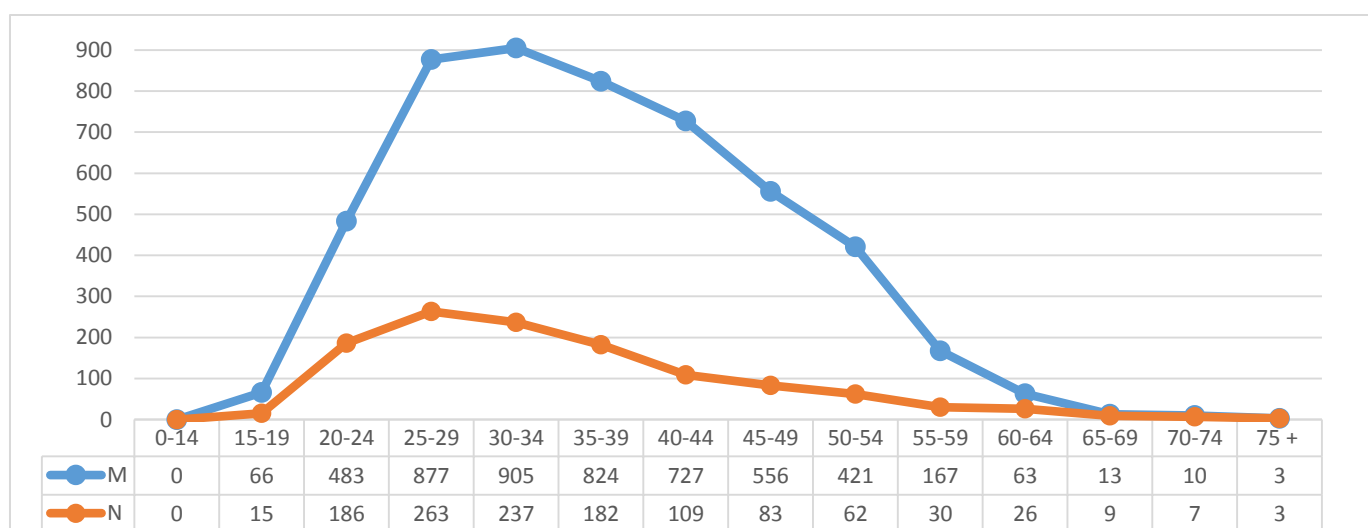
Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

¹² Välismaalaste seaduse 4 alajaotises (kuni 1.10.2010 VMS § 12 lg 1 p 1) toodud alustel

¹³ Pikaajalise elaniku elamisluba

Kodakondsuse osas saab välja tuua, et üle 2/3 elamisloa töötamiseks saanud isikutest oli Ukraina (45%) ja Venemaa kodanikud (25%). Vähemal määral oli Eestisse tööle tulnud USA (8%), Hiina (4%), Valgevene (3%) ja India (2%) kodanikke (vt Lisa Tabel 3).

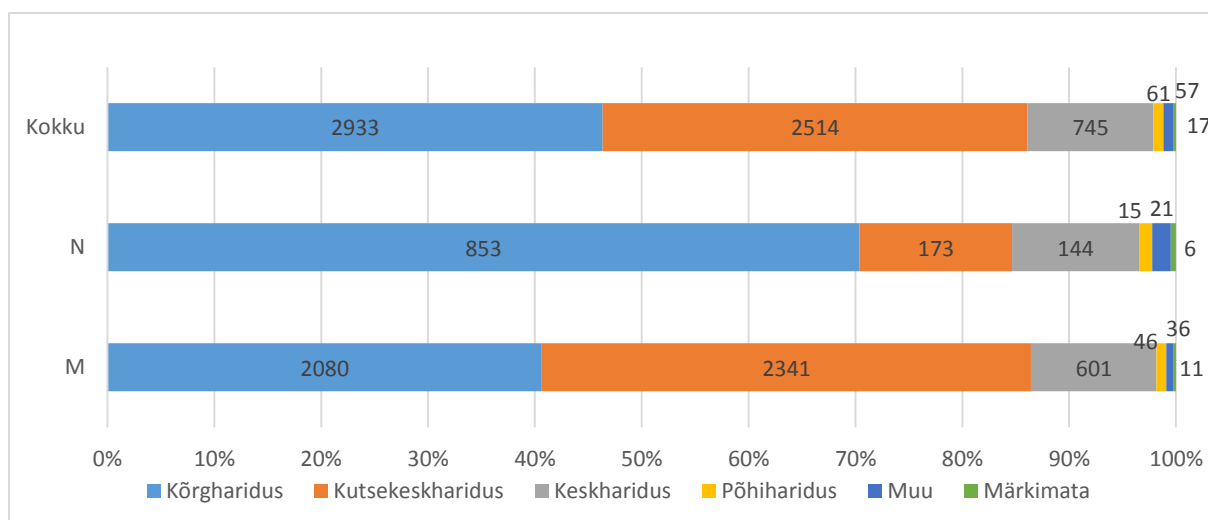
Töötamise eesmärgil Eestisse tulnud isikute keskmine vanus oli 36 eluaastat. Vanuselises koosseisus meeste ja naiste vahel suuri erinevusi ei olnud. Meeste keskmine vanus oli 37 ja naistel 34 eluaastat. Enam kui kolmandik mehi (35%), kui ka naisi (42%) oli vanuses 25-34. Samas oli meeste osakaal vanuseklassis 40-54 naiste omast rohkem kui kolmandiku võrra suurem (Joonis 16). Seega oli vanemas eas mehi, võrreldes naistega, rohkem tulnud Eestisse töötamise eesmärgil. Üldiselt aga saab väita, et töötamise eesmärgil Eestisse tulnud inimesed on oma aktiivses tööeas.

Joonis 16. Esmased elamisload töötamiseks 2009-2014, soo ja vanuse lõikes

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Peaaegu pooled (46%) Eestisse töötamiseks elamisloa saanutest oli kõrgharidusega (Joonis 17). 40% on olnud kutsekeskharidusega ning 12% vähemalt keskharidusega. Erinevused esinevad meeste ja naiste haridustaseme vahel, kui 70% naistest omas kõrgharidust, siis meestest oli kõrgharidusega ainult 41%. Kõige suurem hulk mehi oli kutsekeskharidusega (46%), keskharidusega mehi oli 12%. Naistel olid vastavad osakaalud 14% ja 12%.

Joonis 17. Esmased elamisload töötamiseks 2009-2014, soo ja haridustaseme lõikes

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Meeste ja naiste haridus peegeldub ka erialades, mida nad omandanud olid. Kui pooled meestest (50%), kes on oma eriala märkinud, olid oskus- ja käsitöölised, siis naistest üle pooled (51%) olid tippspetsialistid. Meeste hulgas oli tippspetsialistide 24%. Võrreldes meestega oli naiste hulgas rohkem veel juhtivatel ametikohtadel töötavaid isikuid; kui meestest 9% kuulus juhtide klassi, siis naistest oli juhtival ametikohal 20% (Tabel 4).

Ametialade analüüsimisel on oluline märkida, et töörande puhul 14%-l (891 isikut) oli andmebaasis ametiala märkimata. Seega osa inimesi ei kajastu toodud tabelites. Elamisloa töötamiseks saanud isikutest, kes on oma ameti PPA-le esitanud, 42% oli märkinud oma ametiks ISCO-08 oskus- ja käsitöölise rühma kuuluva ametikoha. Suurem osa (77%) nendest isikutest omasid eriala, mis oli seotud metallitöötuse, masinaehituse jms (Tabel 4). Tegemist oli peamiselt keevitajate, lukkseppadega ning mehhaanikutega.

Peaaegu kolmandik (29%) isikutest kuulusid tippspetsialistide rühma. Kolmandik (33%) nimetatud ametialade pearühmas olid õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid. Näiteks kuuluvad siia ametite rühma majandusteadlased, juristid, sotsioloogid, psühholoogid, loomingulised töötajad jne.

11% isikutest olid märkinud oma ametiks juhi rühma kuuluva ametikoha ning 8% oli tehnikud ja keskastme spetsialistid. Isikutest, kes kuuluvad ISCO ametialades juhi rühma, oli peamiselt haldus- ja ärijuhid (87%). Tehnikutest ja keskastme spetsialistidest umbes pooltel (46%) juhtudel oli tegemist õigus-, sotsiaal- ja kultuuri- jms alade keskastme spetsialistidega, loodus- ja inseneriteaduste keskastme spetsialistide oli 26% ning äri- ja haldusalal töötavad keskastme spetsialistide 19% (Tabel 4).

Vähemal määral on isikud märkinud oma ametiks seadme- ja masinaoperaatorid (4%), teenindus- ja müügitöö (3%), ametnikud (2%), lihttöö (1%) (Tabel4).

Tabel 4. Esmased elamisload töötamiseks 2009-2014, soo ja ametiala lõikes (ISCO-08 alusel)¹⁴

Ametiala	M	N	Kokku	Ametiala	M	N	Kokku
1 Juhid	402	195	597	52 Müüjad	2	5	7
11 Seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja juhid	26	9	35	53 Isikuhooldustöötajad	28	15	43

¹⁴ Tabel sisaldab andmeid isikute kohta, kelle puhul on märgitud ametiala taandatud ISCO tasemele 2.

12 Juhid äri- ja haldusalal	344	178	522	54 Kaitseteenindajad	0	0	0
13 Juhid tegevusalade järgi	29	7	36	6 Põllumajanduse, metsanduse, jahinduse ja kalanduse oskustöötajad	2	0	2
14 Juhid majutuses, toidlustuses, kaubanduses ja muid teenuseid osutavates asutustes	3	1	4	61 Turule orienteeritud aia- ja põllusaaduste kasvatajad	1	0	1
2 Tippspetsialistid	1070	485	1555	62 Turule orienteeritud metsanduse, kalanduse ja jahinduse oskustöötajad	1	0	1
21 Loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistid	157	45	202	63 Ainult oma tarbeks talupidamise, kalapüügi, jahi ning metsasaaduste korjamisega tegelevad isikud	0	0	0
22 Tervishoiu tippspetsialistid	76	65	141	7 Oskustöötajad ja käsitöölised	2230	50	2280
23 Pedagoogika tippspetsialistid	117	111	228	71 Ehitustöölised, v.a elektrikud	339	2	341
24 Äri- ja haldusala tippspetsialistid	75	45	120	72 Metallitöötajad, masinaehituse jms alade oskustöötajad	1736	14	1750
25 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistid	312	41	353	73 Käsitöölised ja trükitehnikud	2	9	11
26 Õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid	333	178	511	74 Elektri- ja elektroonikatööstuse töötajad	55	5	60
3 Tehnikud ja keskastme spetsialistid	336	89	425	75 Toiduainete töötajad, puidutöölised, rõivatööstuse ja muude käsitöölised	98	20	118
31 Loodus- ja inseneriteaduste keskastme spetsialistid	101	10	111	8 Seadme- ja masinaoperaatorid ja koostajad	223	8	231
32 Tervishoiu keskastme spetsialistid	7	9	16	81 Seadme- ja masinaoperaatorid	56	8	64
33 Äri- ja haldusalal töötavad keskastme spetsialistid	59	21	80	82 Koostajad	0	0	0
34 Õigus-, sotsiaal- ja kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid	151	46	197	83 Mootorsõidukite ja liikurmasinate juhid	167	0	167
35 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tehnilised töötajad	18	3	21	9 Lihttöölised	37	6	43
4 Ametnikud	51	66	117	91 Koristajad ja abilised	0	0	0
41 Lihtametnikud ja arvutiametnikud	1	3	4	92 Lihttöölised põllumajanduses, metsanduses ja kalanduses	3	1	4
42 Klienditeenindajad	15	41	56	93 Mäe-, ehitus-, tootmis- ja veonduuslihttöölised	23	1	24
43 Arve- ja laoametnikud	12	11	23	94 Toidlustuse abitöölised	4	0	4
44 Muud teenindusala lihtametnikud	23	11	34	95 Tänaval jms kohtades teenuse osutajad	7	4	11
5 Teenindus- ja müügitöötajad	117	61	178	96 Prügivedajad jms lihttöölised	0	0	0
51 Isikuteenindajad	87	41	128	0 Sõjaväelased	8	0	8

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Töötamiseks elamisloa saanud isikutest oli oma esmaseks elukohaks märkinud peamiselt Harjumaa (82%). Ida-Virumaale ja Tartumaale oli mõlemasse elama asunud 5% töömigrantidest, teistesse maakondadesse oli siirdunud 1% või alla selle inimesi (vt Lisa tabel 5). Harjumaaale tulijatest 70% oli elama asunud Tallinna (4471 inimest). Tartusse oli viimase kuue aasta jooksul elama asunud 308 inimest. Ida-Virumaa linnadesse Narva ja Kohtla-Järvele oli elama asunud vastavalt 94 ja 74 inimest (vt Lisa tabel 6).

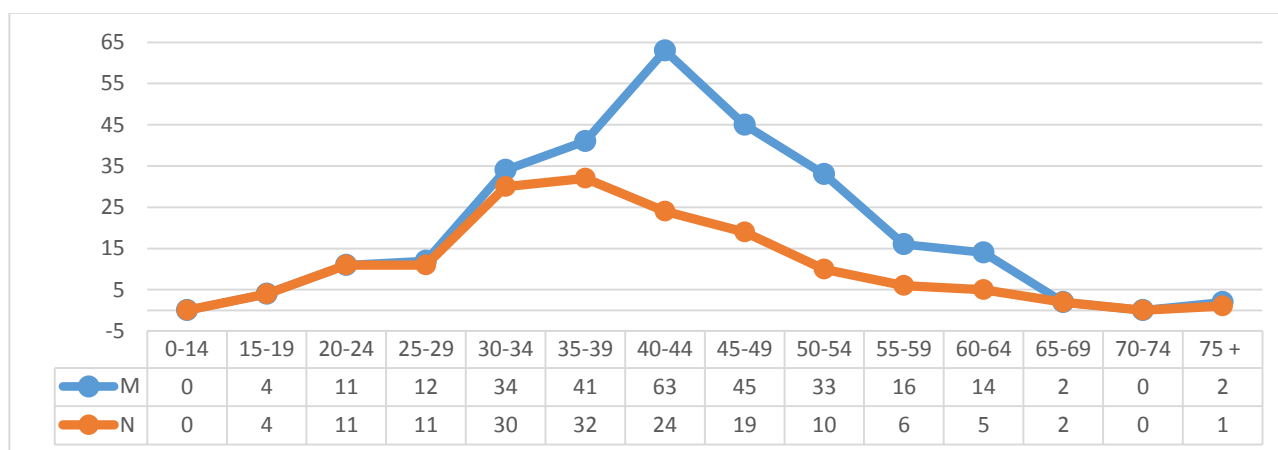
Elamisloa ettevõtluseks

Käesolevas peatükis on analüüsitud aastatel 2009-2014 Politsei- ja Piirivalveameti poolt väljastatud esmaseid elamislubasid ettevõtluse alusel¹⁵.

Viie aasta jooksul väljastati kokku 432 esmast elamisluba ettevõtluse eesmärgil, moodustades 3% kogu rändest antud perioodil (vt Lisa tabel 1). Tegemist on väikseima rändeliigiga Eestisse, mille alusel väljastatakse aastas u. 50-70 tähtajalist elamisluba. Erandiks oli 2011. aasta, kui ettevõtluseks väljastati 142 tähtajalist elamisluba. 2014. a lisandus ainult 35 uut elamisluba ettevõtluseks.

Umbes kaks kolmandikku (64%) elamislubadest ettevõtluseks väljastati meestele ning kolmandik (36%) naistele. Ettevõtjate puhul eristuvad kindlalt Venemaa kodakondsusega isikud. 80% ettevõtjatest, kes said Eestis elamisloa olid Venemaa kodakondsusega, 11%-l oli Ukraina kodakondsus. Muudest kodakondsusest isikuid oli 2% või alla selle (vt Lisa tabel 3). Seega domineerisid ka ettevõtjate hulgas peamiselt sisserände päritoluriigid nagu Venemaa ja Ukraina.

67% ettevõtluseks elamisloa saanutest oli vanuses 30-49 a. Keskmine vanus ettevõtluseks elamisloa saanutest oli 42 eluaastat; naistel 38 eluaastat ja meestel 43 eluaastat. Meestest, kes oli elamisloa saanud ettevõtluseks, enim on olnud vanuses 40-44. Naistest enim on olnud vanuses 35-39 (Joonis 18). Ettevõtluseks elamisloa saanute keskmine vanus oli kõrgem, kui teistel alustel elamisloa saanutel.

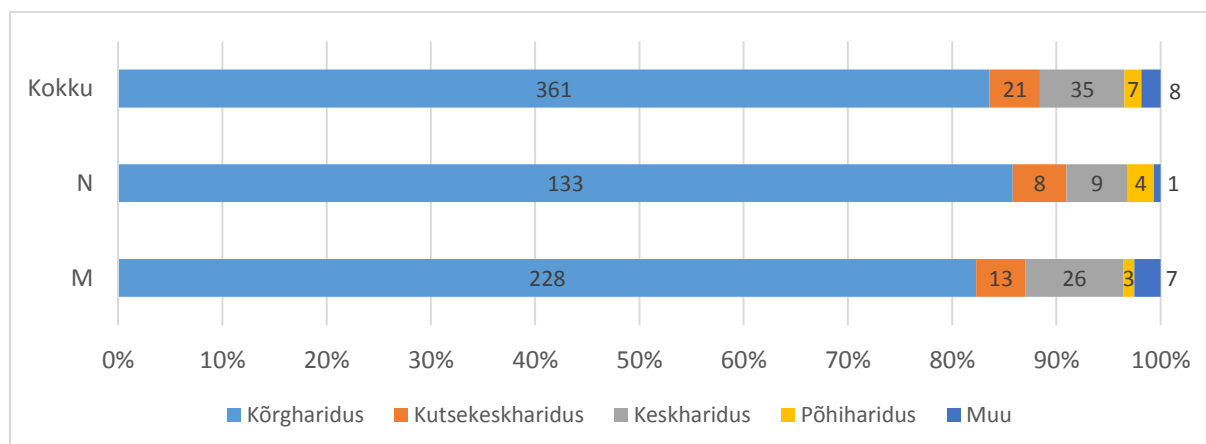
Joonis 18. Esmased elamisloa ettevõtluseks 2009-2014, soo ja vanuse lõikes

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Nii meeste, kui naiste puhul saab välja tuua, et üle 80% elamisloa saanutest oli kõrgem haridus ehk vähemalt III astme haridus. Aastatel 2009-2014 tähtajalise elamisloa saanutest oli 361-l inimesel

¹⁵ Välismaalaste seaduse § 191 (kuni 1.10.2010 § 12 lg 1 p 1¹) alusel

kõrgem haridus, 35-l inimesel keskharidus, 21-l kutsekeskharidus ning 7-l inimesel põhiharidus. 8-l juhul oli haridus jäänud märkimata (Joonis 19). Seega ettevõtlus eristub teistest rändeliikidest kõrgelt haritud isikute hulga poolest (84%-l ettevõtluse alusel Eestisse tulnutel on kõrgharidus).

Joonis 19. Esmased elamisload ettevõtluseks 2009-2014, soo ja haridustaseme lõikes

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Oma eriala kohta andis infot 277 isikut, kellest 269 isikut (96%) märkis oma ametiks ametikoha, mis ISCO-08 klassifikaatori järgi vastab ametikohtadele 1-3 ehk tegemist on kõrgelt kvalifitseeritud ametikohtadega. Tegemist oli peamiselt juhtidega (145), tippspetsialistidega (90) ning tehnikute ja keskastme spetsialistidega (34). Kuue aasta jooksul oli kokku 7 ettevõtluseks elamisloa saajat, kes kuulusid ISCO-08 ametite klassi 4-8, keda peetakse oskustööliseks ja 1 inimene kuulus ISCO-08 9 klassi ehk oli lihttööline (Tabel 5). Juhtide rühma kuuluvad isikud defineerisid end peamiselt ettevõtjana või ettevõtte juhina. Tippspetsialistide hulgas olid peamiselt äri- ja halduse tippspetsialistid, kelle puhul on tegemist finants-, müügi-, turundusalal tegutsevate isikutega.

Tabel 5. Esmased elamisload ettevõtluseks 2009-2014, soo ja ametiala lõikes (ISCO-08 alusel)¹⁶

Ametiala	M	N	Kokku	Ametiala	M	N	Kokku
1 Juhid	80	65	145	52 Müüjad	0	0	0
11 Seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja juhid	71	59	130	53 Isikuhooldustöötajad	1	0	1
12 Juhid äri- ja haldusalal	9	6	15	54 Kaitseteenindajad	0	0	0
13 Juhid tegevusalade järgi	0	0	0	6 Põllumajanduse, metsanduse, jahinduse ja kalanduse oskustöötajad	0	0	0
14 Juhid majutuses, toitlustuses, kaubanduses ja muid teenuseid osutavates asutustes	0	0	0	61 Turule orienteeritud aia- ja põllusaaduste kasvatajad	0	0	0
2 Tippspetsialistid	60	30	90	62 Turule orienteeritud metsanduse, kalanduse ja jahinduse oskustöötajad	0	0	0
21 Loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistid	16	3	19	63 Ainult oma tarbeks talupidamise, kalapüügi, jahi ning metsasaaduste korjamisega tegelevad isikud	0	0	0
22 Tervishoiu tippspetsialistid	2	2	4	7 Oskustöötajad ja käsitöölised	4	0	4
23 Pedagoogika tippspetsialistid	2	5	7	71 Ehitustöölised, v.a elektrikud	1	0	1

¹⁶ Tabel sisaldab andmeid isikute kohta, kelle puhul on märgitud ametiala taandatav ISCO tasemele 2.

24 Äri- ja haldusala tippspetsialistid	28	12	40	72 Metallitöötuse, masinaehituse jms alade oskustöötajad	1	0	1
25 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistid	4	0	4	73 Käsitöölised ja trükitöötajad	0	0	0
26 Õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid	8	8	16	74 Elektri- ja elektroonikatööstuse töötajad	2	0	2
3 Tehnikud ja keskastme spetsialistid	24	10	34	75 Toiduainete töötajad, puidutöölised, rõivatööstuse ja muude käsitööalade töölised	0	0	0
31 Loodus- ja inseneriteaduste keskastme spetsialistid	4	3	7	8 Seadme- ja masinaoperaatorid ja koostajad	1	0	1
32 Tervishoiu keskastme spetsialistid	2	0	2	81 Seadme- ja masinaoperaatorid	0	0	0
33 Äri- ja haldusalal töötavad keskastme spetsialistid	14	4	18	82 Koostajad	0	0	0
34 Õigus-, sotsiaal- ja kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid	3	3	6	83 Mootorsõidukite ja liikurmasinate juhid	1	0	1
35 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tehnilised töötajad	1	0	1	9 Lihttöölised	0	1	1
4 Ametnikud	1	0	1	91 Koristajad ja abilised	0	0	0
41 Lihtametnikud ja arvutiametnikud	0	0	0	92 Lihttöölised põllumajanduses, metsanduses ja kalanduses	0	1	1
42 Klienditeenindajad	0	0	0	93 Mäe-, ehitus-, tootmis- ja veonuduslihttöölised	0	0	0
43 Arve- ja laoametnikud	1	0	1	94 Toitlustuse abitöölised	0	0	0
44 Muud teenindusala lihtametnikud	0	0	0	95 Tänaval jms kohtades teenuse osutajad	0	0	0
5 Teenindus- ja müügitöötajad	1	0	1	96 Prügivedajad jms lihttöölised	0	0	0
51 Isikuteenindajad	0	0	0	0 Sõjaväelased	0	0	0

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Sarnaselt töömigrantidele olid ettevõtjad peamiselt asunud elama Harjumaale (88%). Väiksemal määral Ida-Virumaale (5%) ja Tartumaale (2%) (vt Lisa Tabel 5). Harjumaale asunutest kaks kolmandikku oli elukohaks valinud Tallinna, kuid elama on asunud ka Tallinna lähiümbrusesse nagu Maardu, Harku, Viimsi. Ida-Virumaa linnadest oli enim elukohaks valitud peamiselt Narva. Vähemal määral ka Narva-Jõesuu, Sillamäe, Kohtla-Järve (vt Lisa Tabel 6).

Õpperänne

Käesolevas peatükis on analüüsitud perioodil 2009-2014 Politsei- ja Piirivalveameti poolt õppimise eesmärgil väljastatud elamislubasid. Välistudengite õppekavade analüüsimisel on aga aluseks võetud EHIS andmebaasi andmed.

Kuue aasta jooksul väljastati kokku 3398 esmast elamisloa õppimise eesmärgil (vt Lisa Tabel 1), moodustades 20% kogu esmaste tähtajaliste elamislubade arvust antud perioodil. Peaaegu kõik (keskmiselt 96% aastas, alates 2011. aastast) elamisloa õppimise eesmärgil, oli väljastatud õppimiseks põhi-, kesk- või kõrgkoolis riiklikult tunnustatud õppekaval (Tabel 6). Õppijatest 55% olid mehed ja 45% olid naised.

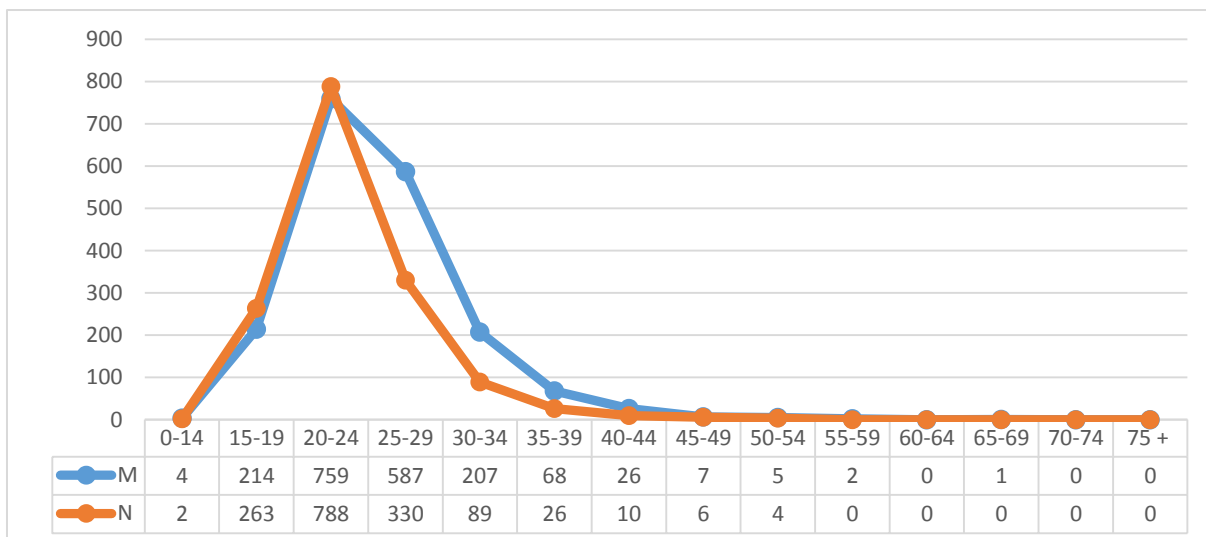
Tabel 6. Esmased elamisloa õppimiseks 2009-2014, soo ja aluse lõikes

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
Alus/Sugu	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Õppimiseks (enne 1.10.2010)	200	191	197	218	0	1	0	0	0	0	0	0	397	410
Riiklikult tunnustatud õppekava alusel	0	0	23	19	230	209	260	216	367	270	522	325	1402	1039
Praktikal osalemine põhikoolis/gümnaasiumis	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Ettevalmistuskursusel osalemine	0	0	0	0	2	1	11	7	7	4	8	6	28	18
Õppeasutuse/üliõpilasorg. vahendatud praktika	0	0	0	0	2	3	6	0	6	1	15	3	29	7
Vabatahtlik teenistus	0	0	0	0	9	5	2	14	7	17	3	7	21	43
Välislepingu alusel asutatud õppeasutus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Välistudengite peamised päritoluriigid olid Venemaa 18% (595) õppimiseks elamisloa saajatest, Türgi 11% (379), Gruusia 9% (304), Hiina 8% (285), Ameerika Ühendriigid 8% (260) ja Ukraina 7% (249) elamisloa saanutest (vt Lisa Tabel 3). Elamisloa õppimiseks sai 86 riigi esindajaid.

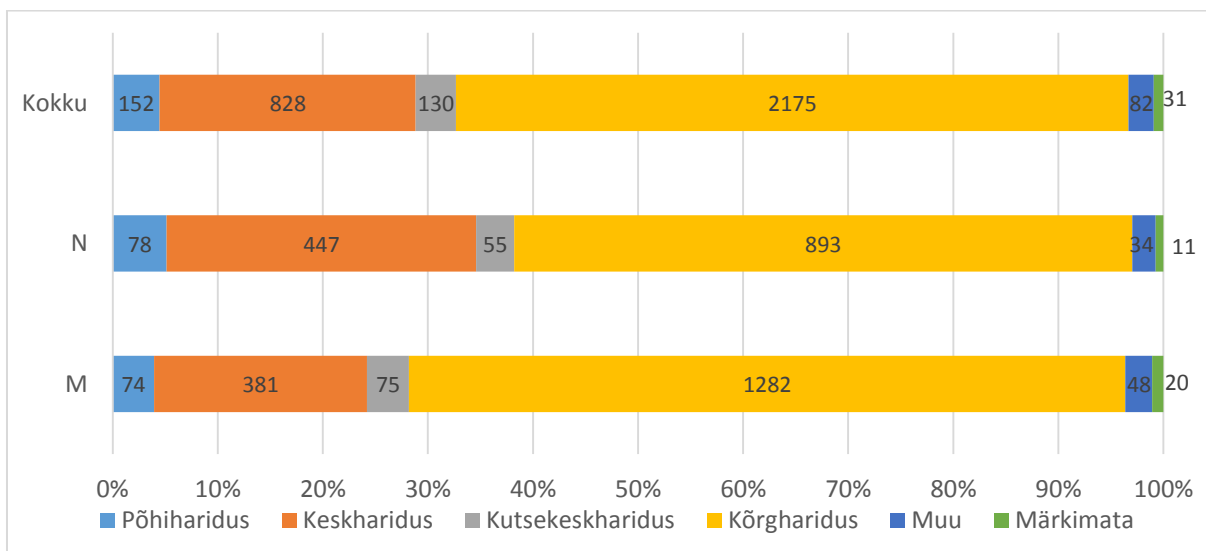
Meestest ja naistest oli enamus õppijaid vanusesegrupis 20-24 (1547), 25-29 (917) ja 15-19 (477) elamisloa saajat (Joonis 20). Keskmine vanus õpirändeks elamisloa saanutel oli 24 aastat; meestel 25 ja naistel 23. Noorim õppija oli nii meestest, kui naistest 11-aastased. Vanim mees õppija oli 67-aastane ja naine 54-aastane.

Joonis 20. Esimesed elamisload õppimiseks 2009-2014, soo ja vanuse lõikes

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Kahel kolmandikul (68%) meestest oli kõrgharidus (1282 isikul), keskharidus oli 20%-l, põhiharidusega ja kutsekeskharidusega mehi oli mõlemaid 4%. Naistest oli kõrgharidus 893 isikul, moodustades 59% kogu õpirände alusel elamisloa saanud naiste arvust, keskharidus on naistest 447 isikul (29%), põhiharidus 78 isikul (5%) ja kutsekeskharidus 55 isikule (4%) (Joonis 21).

Joonis 21. Esimesed elamisload õppimiseks 2009-2014, soo ja haridustaseme lõikes

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Vastavalt EHS¹⁷ andmetele õppis 2009-2014 Eesti ülikoolides, rakenduskõrgkoolides ja kutseõppeasutustes 2865 välistudengit. Õppekavade vastavuse analüüsimiseks Eesti tööjõu vajadusele, on õppekavad taandatud ISCO-08 klassifikaatorile, vastavalt millele õppis Eestis enim õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialiste (709 isikut), info- ja

¹⁷ Kuna PPA andmebaasidest ei selgu välistudengite õppekavasid, siis on antud kategoorias aluseks võetud EHS andmed, mis klassifitseerib tudengeid ka õppekavade lausel.

kommunikatsioonitehnoloogia spetsialiste (512 isikut), järgnesid loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistid (409 isikut) ja juhid äri- ja haldusalal (304 isikut) (Tabel 7).

Tabel 7. Esmased elamisload õppimiseks 2009-2014 ametiala lõikes (ISCO-08 alusel)¹⁸

Ametiala	Kokku	Ametiala	Kokku
1 Juhid	304	52 Müüjad	0
11 Seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja juhid	0	53 Isikuhooldustöötajad	0
12 Juhid äri- ja haldusalal	304	54 Kaitseteenindajad	0
13 Juhid tegevusalade järgi	0	6 Põllumajanduse, metsanduse, jahinduse ja kalanduse oskustöötajad	0
14 Juhid majutuses, toitlustuses, kaubanduses ja muid teenuseid osutavates asutustes	0	61 Turule orienteeritud aia- ja põllusaaduste kasvatajad	0
2 Tippspetsialistid	1816	62 Turule orienteeritud metsanduse, kalanduse ja jahinduse oskustöötajad	0
21 Loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistid	409	63 Ainult oma tarbeks talupidamise, kalapüügi, jahi ning metsasaaduste korjamisega tegelevad isikud	0
22 Tervishoiu tippspetsialistid	14	7 Oskustöötajad ja käsitöölised	371
23 Pedagoogika tippspetsialistid	85	71 Ehitustöölised, v.a elektrikud	96
24 Äri- ja haldusala tippspetsialistid	87	72 Metallitöötuse, masinaehituse jms alade oskustöötajad	119
25 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistid	512	73 Käsitöölised ja trükitöötajad	29
26 Õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid	709	74 Elektri- ja elektroonikatööstuse töötajad	86
3 Tehnikud ja keskastme spetsialistid	111	75 Toiduainete töötajad, puidutöölised, rõivatööstuse ja muude käsitöölalade töölised	41
31 Loodus- ja inseneriteaduste keskastme spetsialistid	21	8 Seadme- ja masinaoperaatorid ja koostajad	121
32 Tervishoiu keskastme spetsialistid	27	81 Seadme- ja masinaoperaatorid	0
33 Äri- ja haldusalal töötavad keskastme spetsialistid	40	82 Koostajad	0
34 Õigus-, sotsiaal- ja kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid	7	83 Mootorsõidukite ja liikurmasinate juhid	121
35 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tehnilised töötajad	16	9 Lihttöölised	0
4 Ametnikud	32	91 Koristajad ja abilised	0
41 Lihtametnikud ja arvutiametnikud	0	92 Lihttöölised põllumajanduses, metsanduses ja kalanduses	0
42 Klienditeenindajad	11	93 Mäe-, ehitus-, tootmis- ja veonduslihttöölised	0
43 Arve- ja laoametnikud	21	94 Toitlustuse abitöölised	0
44 Muud teenindusala lihtametnikud	0	95 Tänaval jms kohtades teenuse osutajad	0
5 Teenindus- ja müügitöötajad	110	96 Prügivedajad jms lihttöölised	0
51 Isikuteenindajad	110	0 Sõjaväelased	0

Allikas: EHS

Vaadeldes tudengeid õppekavade alusel, siis õpitakse Eestis enim arvutiteadusi (15% kogu erialade arvust), millest suurima kodakondsuse grupi moodustasid Venemaa kodanikud, järgnesid juhtimine ja haldus (11%), mille suurim kodakondsuse grupp oli samuti Venemaa kodanikud, järgnesid poliitika ja kodanikuõpetus (8%), millest suurima kodakondsuse grupi moodustasid jällegi Venemaa kodanikud ning ärimus ja haldus (üldine) (4%), peamine Venemaa kodanikud ning tehnikaalad (üldine) (4%), milles oli enim Gruusia kodanikke (Tabel 8, vt Lisa tabel 8).

¹⁸ Tabel sisaldab andmeid isikute kohta, kelle puhul on märgitud ametiala taandatav ISCO tasemele 2.

Tabel 8. Top-5 õppekavad, mida välistudengid õpivad Eesti kõrgkoolides 2009-2014

Õppekava rühma nimetus	Arv	Peamine kodakondsus
Arvutiteadused	443	Venemaa
Juhtimine ja haldus	304	Venemaa
Poliitikateadus ja kodanikuõpetus	219	Venemaa
Ärindus ja haldus (üldine)	123	Venemaa
Tehnikaalad (üldine)	121	Gruusia

Allikas: EHS

Ligi kolmandik (30%) välistudengeid oli õppima asunud Tallinna Tehnikaülikooli, 28% Tartu Ülikooli ning 13% Tallinna Ülikooli. Meestest enim oli õppima asunud Tallinna Tehnikaülikooli, naised aga peamiselt Tartu Ülikooli. Tallinna Tehnikaülikooli oli enim õppima asunud Gruusia kodanikke (160), Tartu Ülikooli aga Venemaa kodanikke (186), Tallinna Ülikooli oli siirdunud enim Türgi kodanikke (90). (Tabel 9).

Tabel 9. Peamised õppeasutused, kus välistudengid õpivad ja nende kodakondsus, 2009-2014

Ülikool	M	N	Kokku	Peamised kodakondsused	Õppijate arv
Tallinna Tehnikatehnikaülikool	699	328	1027	Gruusia	160
				Türgi	149
				Hiina	100
				Venemaa	96
				Nigeeria	73
Tartu Ülikool	474	468	942	Venemaa	186
				Ameerika Ühendriigid	183
				Ukraina	83
				Gruusia	68
				Türgi	59
Tallinna Ülikool	213	239	452	Türgi	90
				Venemaa	57
				Lõuna-Korea	48
				Ameerika Ühendriigid	27
				Jaapan	27
Muu	491	481	972	-	-

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Õpirände alusel oli Eestisse elama asunud peamiselt Harjumaale 2029 isikut (60% õppijatest), Tartumaale 950 isikut (28% õppijatest), Ida-Virumaale 155 õppijat (5% õppijatest) ja Pärnumaale 33 isikut (1% õppijatest) (vt Lisa Tabel 5). Harjumaale elama asunutest 96% oli elukohaks valinud Tallinna, Tallinna lähiümbrusest oli elama asunud ka Maardusse, Harku valda ja Viimsisse. Kui Tartumaale elama asunutest valiti elukohaks Tartu, siis Ida-Virumaal oli elukohaks valitud nii Narva, Narva-Jõesuu, Sillamäe, Kohtla-Järve, kui Jõhvi (vt Lisa Tabel 6).

Pereränne

Käesolevas osas on analüüsitud aastatel 2009-2014 Politsei- ja Piirivalveameti poolt väljastatud esmaseid elamislubasid pererände eesmärgil ehk abikaasade ühinemist, laste ühinemist vanemaga, eestkostetava ühinemist eestkostjaga ja (vana)vanema ühinemist lapse(lapse)ga¹⁹.

2009-2014 anti PPA poolt välja 6553 esmast tähtjalist elamisluba pereliikmeka ühinemiseks (vt Lisa Tabel 1), mis moodustas kaks viiendikku (39%) kõigist nimetatud perioodil väljastatud esmastest elamislubadest. Pereränne oli alates 2011. aastast olnud suurim sisserändeliik Eestisse antud uuringu kontekstis.

Eestis antakse aastas keskmiselt 1100 esmast tähtjalist elamisluba Eestis elava lähedase sugulase ja abikaasa juurde elama asumiseks. 2009-2014 oli enim välja antud elamislubasid abikaasa juurde elama asumiseks (53%) ning lastele taasühinemiseks vanematega (36%). Need alused moodustasid jätkuvalt valdava enamuse pererändest, kuid alates 2012. aastast oli laste osakaal hakanud langema ning abikaasade osakaal moodustas pererändest üle poole. Vanema või vanavanemate ning eestkostetavate osakaal oli olnud viimasel viiel aastal 11% (Tabel 10).

Tabel 10. Pereränne aluste ja soo lõikes 2009-2014

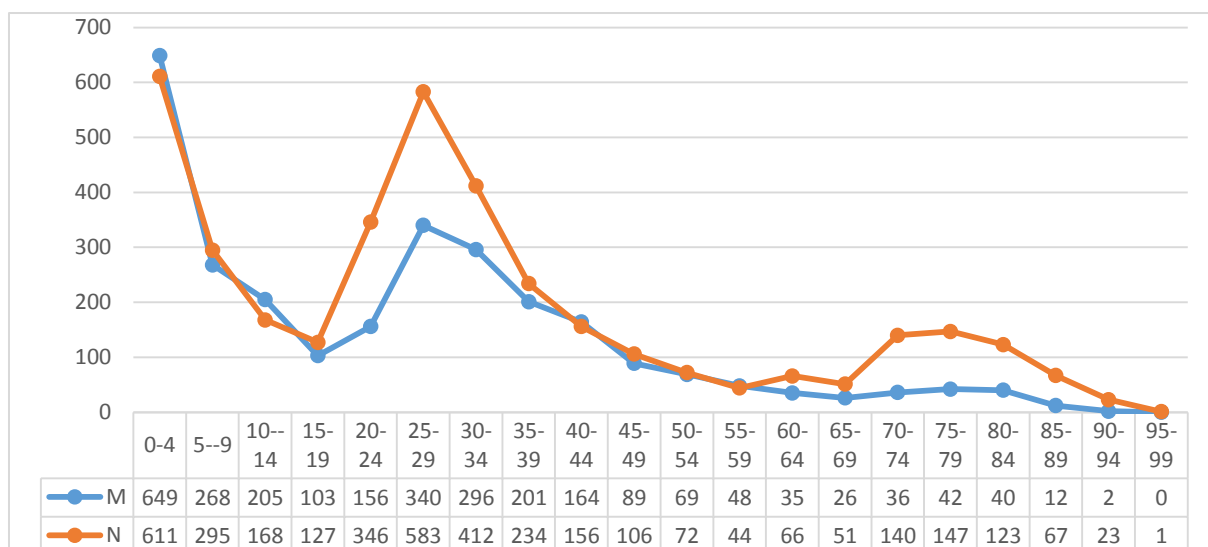
Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
Alus/sugu	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Abikaasa juurde	176	233	184	228	239	294	284	358	246	425	296	494	1425	2032
Laps vanema juurde (sh täisealine lapsed)	186	168	192	160	300	256	172	194	176	186	184	191	1210	1155
Vanem/vanavanem lapse/ lapselapse juurde	26	92	19	106	21	82	18	89	22	96	23	106	129	571
Eestkostetav eestkostja juurde	2	4	4	3	1	2	3	0	5	5	2	0	17	14

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Naised moodustasid 58% pererändest aastatel 2009-2014. Pererände aluste lõikes ilmevad mõned erinevused. Kui abikaasade (54%) osakaal naiste seas oli veidi kõrgem kui meestel (51%), siis laste osatähtsus meeste (44%) seas oli kõrgem kui naistel (31%). Vanavanemate seas oli naisi (15%) kolm korda enam kui meeste seas (5%).

Pererändest u. kaks kolmandikku (60%) moodustasid Venemaa kodanikud. Suuruselt teise rühma moodustasid Ukraina kodanikud (15%). Ameerika Ühendriikide ja Valgevene kodanikud moodustasid mõlemad 4% (vt Lisa Tabel 3). Naiste seas on Venemaa (64%), Ukraina (17%) ja Valgevene (5%) kodanike osakaal suurem kui meeste seas (Venemaa 54%, Ukraina 14%, Valgevene 3%). Ameerika Ühendriikide kodanikke (6%) oli meeste seas kaks korda enam kui naiste seas (3%). Tööealised (60%) moodustasid suurima rühma ka pererändest, kuid see oli märkimisväärselt madalam võrreldes teiste rändeliikidega. Kuni 15aastaste (34%) ning üle 75aastaste (6%) osatähtsus pererändes oli aga märgatavalt suurem kui teistes rändeliikides.

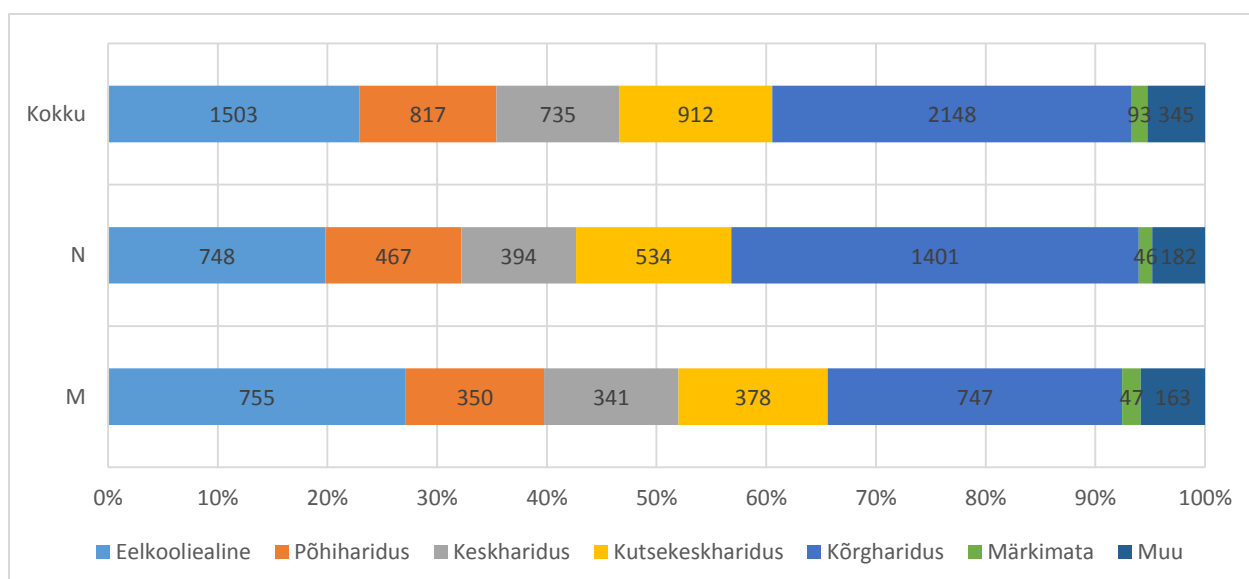
¹⁹ Välismaalaste seadus § 137 lg. 1, § 150 (enne 1.10.2010 § 12 lg 2, § 12³) alustel

Joonis 22. Esmased tähtajalised elamisload pererände eesmärgil 2009-2014 soo ja vanuse lõikes
Allikas: Politsei – ja Piirivalveamet

Pererände keskmine vanus oli 28 aastat; meestel 25 ning naistel 31 eluaastat. Kõige suurema vanusrühma moodustasid lapsed vanuses 0-9 aastat (28%). Neile järgnesid 25-34aastased (25%) (Joonis 22). Üle poole (60%) abikaasa ning lähedase sugulase juurde Eestisse elama asunutest olid tööealised. Tööealisi oli meeste seas veidi üle poole (56%) ning naiste seas peaaegu kaks kolmandikku (62%), mida peegeldab ka nende vanuseline koosseis.

Eelkooliealised moodustasid 23% pererändest aastatel 2009-2014. Põhiharidusega inimesed moodustasid 12%, keskkharidusega inimesed 11% ning kutsekeskharidusega inimesed 14% pererändest. Kõrgharidusega inimesi oli pererände seas kokku 33%. Soo lõikes ilmnevad mõned erinevused. Naiste haridustase oli meeste omast kõrgem. Naiste seas oli kõrgharidusega inimesi üle kolmandiku (37%), samal ajal kui meeste seas oli vastav osakaal veidi üle neljandiku (27%). Lähtuvalt meeste nooremast vanusest oli nende seas ka rohkem eelkooliealisi ja õpilasi (Joonis 23).

Joonis 23. Esmased tähtajalised elamisload pererände eesmärgil 2009-2014 soo ja haridustaseme lõikes

Allikas: Politsei – ja Piirivalveamet

Ametialade analüüsimisel on oluline märkida, et pererände puhul on andmebaasis ametiala märgitud vaid 26%-l. Lisaks moodustavad mitteaktiivsed peaaegu poole (47%). Nimetatud rühmad ei ole taandatavad rahvusvahelise ametialade klassifikaatorile ISCO-08. Rahvusvahelise ametialade klassifikatsioonile ISCO-08 on võimalik taandada 1694 inimese puhul (26% pererändest), kelle puhul oli elukutse või ametiala märgitud.

Tabel 11. Esmased elamisload pererände eesmärgil 2009-2014, soo ja ametiala lõikes (ISCO-08 alusel)²⁰

Ametiala	M	N	Kokku	Ametiala	M	N	Kokku
1 Juhid	35	43	78	52 Müüjad	3	22	25
11 Seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja juhid	1	2	3	53 Isikuhooldustöötajad	2	9	11
12 Juhid äri- ja haldusalal	30	37	67	54 Kaitseteenindajad	2	1	3
13 Juhid tegevusalade järgi	2	3	5	6 Põllumajanduse, metsanduse, jahinduse ja kalanduse oskustöötajad	2	1	3
14 Juhid majutuses, tootlustuses, kaubanduses ja muid teenuseid osutavates asutustes	2	1	3	61 Turule orienteeritud aia- ja põllusaaduste kasvatajad	1	1	2
2 Tippspetsialistid	276	588	864	62 Turule orienteeritud metsanduse, kalanduse ja jahinduse oskustöötajad	1	0	1
21 Loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistid	90	70	160	63 Ainult oma tarbeks talupidamise, kalapüügi, jahi ning metsasaaduste korjamisega tegelevad isikud	0	0	0
22 Tervishoiu tippspetsialistid	20	48	68	7 Oskustöötajad ja käsitöölised	149	76	225
23 Pedagoogika tippspetsialistid	29	165	194	71 Ehitustöölised, v.a elektrikud	44	5	49
24 Äri- ja haldusala tippspetsialistid	41	128	169	72 Metallitöötluste, masinaehituse jms alade oskustöötajad	60	4	64
25 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistid	31	20	51	73 Käsitöölised ja trükitöötajad	7	14	21
26 Õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid	65	157	222	74 Elektri- ja elektroonikatööstuse töötajad	29	6	35
3 Tehnikud ja keskastme spetsialistid	89	133	222	75 Toiduainete töötajad, puidutöölised, rõivatööstuse ja muude käsitöölade töölised	9	47	56
31 Loodus- ja inseneriteaduste keskastme spetsialistid	32	22	54	8 Seadme- ja masinaoperaatorid ja koostajad	57	3	60
32 Tervishoiu keskastme spetsialistid	5	51	56	81 Seadme- ja masinaoperaatorid	12	3	15
33 Äri- ja haldusalal töötavad keskastme spetsialistid	8	22	30	82 Koostajad	0	0	0
34 Õigus-, sotsiaal- ja kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid	20	29	49	83 Mootorsõidukite ja liikurmasinate juhid	45	0	45
35 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tehnilised töötajad	24	9	33	9 Lihttöölised	12	11	23
4 Ametnikud	25	95	120	91 Koristajad ja abilised	0	2	2
41 Lihtametnikud ja arvutiametnikud	4	9	13	92 Lihttöölised põllumajanduses, metsanduses ja kalanduses	1	4	5
42 Klienditeenindajad	11	16	27	93 Mäe-, ehitus-, tootmis- ja veonduslihttöölised	8	2	10
43 Arve- ja laoametnikud	5	53	58	94 Toitlustuse abitöölised	3	2	5
44 Muud teenindusala lihtametnikud	5	17	22	95 Tänaval jms kohtades teenuse osutajad	0	0	0
5 Teenindus- ja müügitöötajad	25	55	80	96 Prügivedajad jms lihttöölised	0	1	1
51 Isikuteenindajad	18	23	41	0 Sõjaväelased	1	0	1

Allikas: Politsei – ja Piirivalveamet

²⁰ Tabel sisaldab andmeid isikute kohta, kelle puhul on märgitud ametiala taandatav ISCO tasemele 2.

Kõrgelt kvalifitseeritud (ISCO-08 rühm 1-3) moodustavad nendest 69%. Juhid (peamiselt juhid äri- ja haldusalal) moodustasid 5% pererändest. Keskastme spetsialistide (peamiselt loodus- ja inseneriteaduste ning tervishoiu keskastme spetsialistid) osakaal pererändes oli 13% ning tippspetsialistide osakaal 51% (peamiselt pedagoogika ning äri- ja haldusala tippspetsialistid) (Tabel 11).

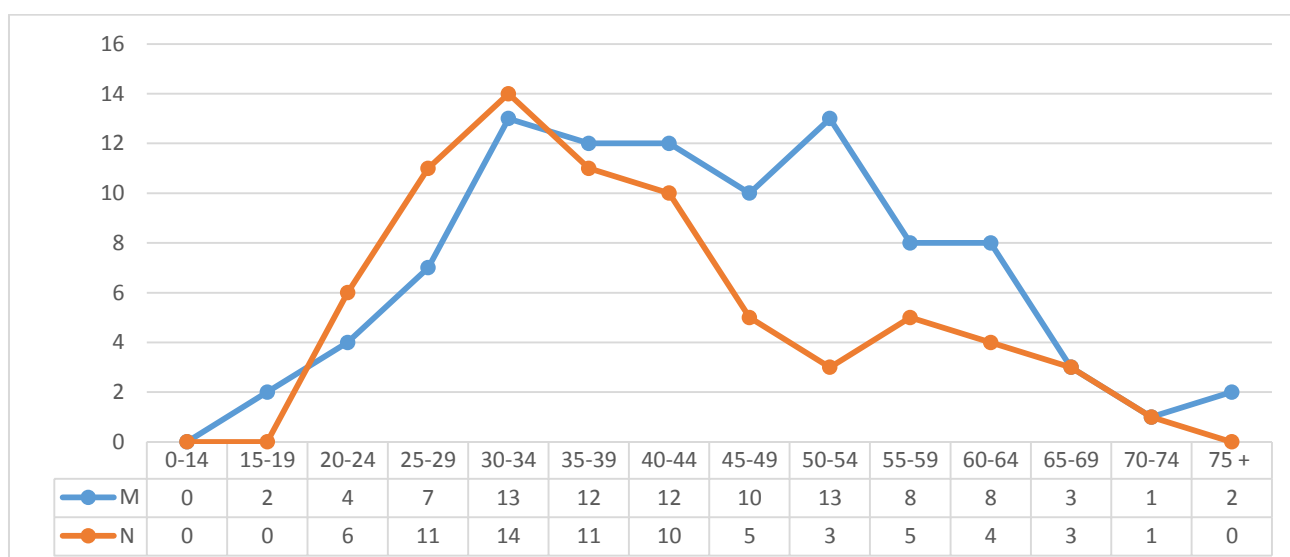
Sarnaselt teistele rändeliikidele oli ka pererände puhul hiljuti saabunud kolmandate riikide kodanikud koondunud kolme maakonda. Üle poole Eestisse perekonnaliikme juurde elama asunud kolmandate riikide kodanikest elas Harjumaal (60%). Teisel kohal oli Ida-Virumaa (23%) ning kolmandal kohal Tartu maakond (6%) (vt Lisa Tabel 5). Kodakondsuse lõikes ei ole erinevused maakonniti märkimisväärsed. Kuni 15aastaid elas enam Harju, Lääne-Viru, Rapla ja Tartu maakondades, kus nad moodustasid üle kolmandiku pererändest ning üle 75aastased on enam Järvamaal (19%) ning Ida-Virumaal (10%). Ligi pooled (48%) Eestisse pereliikme juurde elama asunud hiljuti kolmandate riikide kodanikest oli märkinud oma elukohaks Tallinna ning 11% on märkinud elukohaks Narva, millele järgnes Tartu (5%) (vt Lisa Tabel 6).

Elamisluba legaalse sissetuleku alusel

Antud peatükis on analüüsitud aastatel 2009-2012 Politsei- ja Piirivalveameti poolt legaalse sissetuleku alusel²¹ väljastatud elamislubasid. Nelja aasta jooksul väljastati kokku 168 esmast elamisluba legaalse sissetuleku alusel, moodustades ühe protsendi kogu rändest antud ajaperioodil (vt Lisa Tabel 1).

Perioodil 2009-2014 üle poole (57%) elamisloa legaalse sissetuleku alusel saanutest olid mehed. Elamisloa legaalse sissetuleku alusel Eestis elamiseks sai perioodil 2009-2012 keskmiselt 10 riigi esindajaid aastas. Top 3 moodustasid Venemaa kodanikud (76 elamisluba), Ameerika Ühendriigid (59 elamisluba) ja Ukraina kodanikud (8 elamisluba); muude riikide kodanikele anti kokku 25 elamisluba (vt Lisa Tabel 3).

Keskmine vanus kokku elamisloa saanutel oli 42 aastat: meestel 44 ja naistel 40 eluaastat. Meestest on enamus vanusesegrupis 30-34 ja 50-54 ja naistest vanusesegrupis 30-34 ja 20-24 ning 35-39 (Joonis 24). Noorim elamisloa saaja oli meestest 19-aastane ja vanim 76-aastane, naistest oli noorim 21-aastane ja vanim 73-aastane.

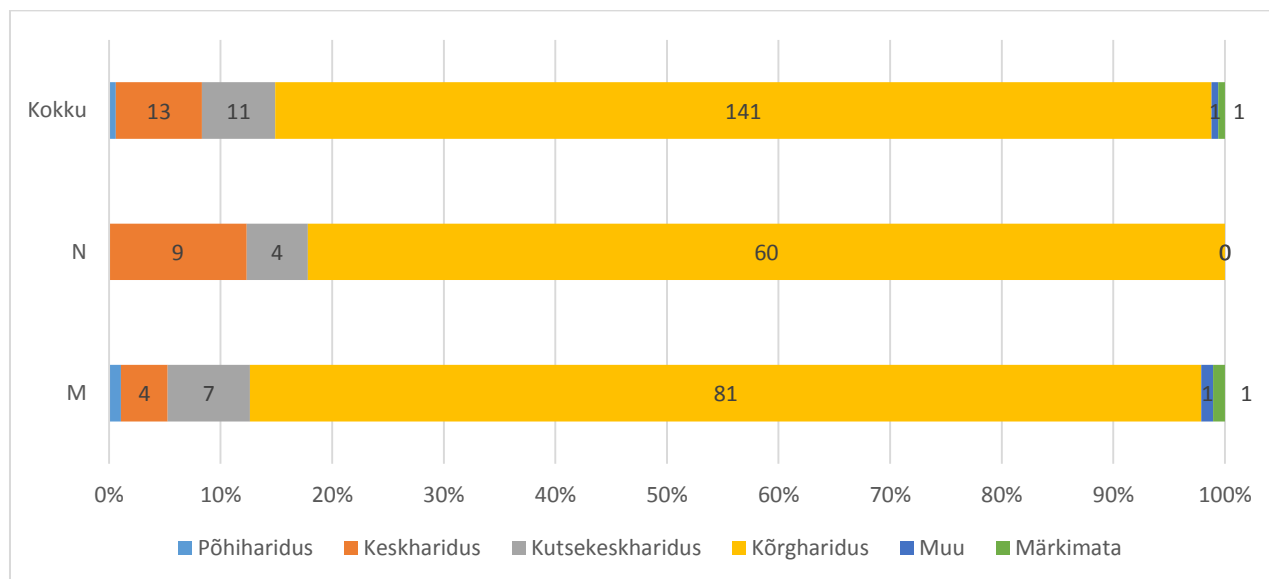
Joonis 24. Elamisloa legaalse sissetuleku alusel 2009-2012, soo ja vanuse lõikes

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Suur enamus (84%) Eestisse piisava legaalse sissetuleku alusel elamisloa saanutest oli kõrgharidusega. 8% oli keskharidusega ning 6% kutsekeskharidusega. Seega oli legaalse sissetuleku alusel elamisloa saanud isikud ühe kõrgema haridustasemega, võrreldes teiste elamisloa alustel elamisloa saanutega. Olulisi erinevusi ei esinenud ka meeste ja naiste haridustaseme vahel, meestest oli

²¹ Välismaalaste seadus § 198 (enne 1.10.2010 § 12 lg 1 p 4) alusel. Alus tunnistati kehtetuks 01.07.2012. aastal jõustunud välismaalaste seaduse muudatusega ning sellel alusel elamisluba ei ole võimalik enam taotleda

kõrgharidus 85%-l ning naistest oli kõrgharidus 82%-l. Meestest 8% oli kutsekeskharidusega ning keskharidusega oli 4%. Naistest oli keskharidus 12% ning keskeriharidus 6% (Joonis 25).

Joonis 25. Esmased elamisload legaalse sissetuleku alusel 2009-2012, soo ja haridustaseme lõikes
Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Legaalset sissetuleku alusel väljastatud elamisloade ametialade analüüsimisel tuleb märkida, et 75 isiku puhul oli andmebaasis ametiala märkimata (või oli märgitud, et isik oli pensionil või muu põhjus). Seega suur osa inimesi (45% legaalse sissetulekuga elamisloa saanutest) ei kajastu toodud analüüsis. Elamisloa legaalse sissetuleku alusel saanud isikutest, kes olid oma ameti PPA-le esitanud, enam kui pooled ehk 70 isikut olid märkinud oma ametiks ISCO-08 ametialade tippspetsialisti rühma kuuluva ametikoha, juhte oli 14 välismaalast, 7 isikut on oma ametikohaks näidanud tehnikud, ametnikke oli 1 välismaalane ning 1 oskustöötajat/käsitöölisi (Tabel 12).

Tabel 12. Esmased elamisload legaalse sissetuleku alusel 2009-2012, soo ja ametiala lõikes (ISCO-08 alusel)²²

Ametiala	M	N	Kokku	Ametiala	M	N	Kokku
1 Juhid	11	3	14	52 Müüjad	0	0	0
11 Seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja juhid	0	0	0	53 Isikuhooldustöötajad	0	0	0
12 Juhid äri- ja haldusalal	7	0	7	54 Kaitseteenindajad	0	0	0
13 Juhid tegevusalade järgi	2	1	3	6 Põllumajanduse, metsanduse, jahinduse ja kalanduse oskustöötajad	0	0	0
14 Juhid majutuses, toidlustuses, kaubanduses ja muid teenuseid osutavates asutustes	2	2	4	61 Turule orienteeritud aia- ja põllusaaduste kasvatajad	0	0	0
2 Tippspetsialistid	34	36	70	62 Turule orienteeritud metsanduse, kalanduse ja jahinduse oskustöötajad	0	0	0
21 Loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistid	8	6	14	63 Ainult oma tarbeks talupidamise, kalapüügi, jahi ning metsasaaduste korjamisega tegelevad isikud	0	0	0
22 Tervishoiu tippspetsialistid	2	5	7	7 Oskustöötajad ja käsitöölised	0	1	1
23 Pedagoogika tippspetsialistid	4	5	9	71 Ehitustöölised, v.a elektrikud	0	0	0

²² Tabel sisaldab andmeid isikute kohta, kelle puhul on märgitud ametiala taandatud ISCO tasemele 2.

24 Äri- ja haldusala tippspetsialistid	6	12	18	72 Metallitöötuse, masinaehituse jms alade oskustöötajad	0	0	0
25 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistid	5	1	6	73 Käsitöölised ja trükitöötajad	0	0	0
26 Õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid	9	7	16	74 Elektri- ja elektroonikatööstuse töötajad	0	0	0
3 Tehnikud ja keskastme spetsialistid	7	0	7	75 Toiduainete töötajad, puidutöölised, rõivatööstuse ja muude käsitööalade töölised	0	1	1
31 Loodus- ja inseneriteaduste keskastme spetsialistid	4	0	4	8 Seadme- ja masinaoperaatorid ja koostajad	0	0	0
32 Tervishoiu keskastme spetsialistid	0	0	0	81 Seadme- ja masinaoperaatorid	0	0	0
33 Äri- ja haldusalal töötavad keskastme spetsialistid	2	0	2	82 Koostajad	0	0	0
34 Õigus-, sotsiaal- ja kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid	1	0	1	83 Mootorsõidukite ja liikurmasinate juhid	0	0	0
35 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tehnilised töötajad	0	0	0	9 Lihttöölised	0	0	0
4 Ametnikud	0	1	1	91 Koristajad ja abilised	0	0	0
41 Lihtametnikud ja arvutiametnikud	0	0	0	92 Lihttöölised põllumajanduses, metsanduses ja kalanduses	0	0	0
42 Klienditeenindajad	0	1	1	93 Mäe-, ehitus-, tootmis- ja veonduslihttöölised	0	0	0
43 Arve- ja laoametnikud	0	0	0	94 Toitlustuse abitöölised	0	0	0
44 Muud teenindusala lihtametnikud	0	0	0	95 Tänaval jms kohtades teenuse osutajad	0	0	0
5 Teenindus- ja müügitöötajad	0	0	0	96 Prügivedajad jms lihttöölised	0	0	0
51 Isikuteenindajad	0	0	0	0 Sõjaväelased	0	0	0

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Legaalse sissetuleku alusel oli Eestisse elama asunud peamiselt Harjumaale (65%), vähemal määral Ida-Virumaale (17%) ja Tartumaale (5%) (vt Lisa Tabel 5). Harjumaale elama asunutest 85% oli elukohaks valinud Tallinna, Tallinna lähiümbrusest oli elama asunud ka Maardusse, Harku valda, Rae valda ja Viimsisse. Ida-Virumaal oli elukohaks valitud nii Narva, Narva-Jõesuu, Kohtla-Järve, kui Toila (vt Lisa Tabel 6).

Euroopa Liidu kodanikud ja nende pereliikmed

Vastavalt Euroopa Liidu kodaniku seadusele omandab EL kodanik²³ Eestis tähtajalise elamisõiguse, kui ta registreerib oma elukoha Eestis rahvastikuregistris ning Eestis tähtajalise elamisõigusega elavatel EL kodanike pereliikmetel on kohustus registreerida oma tähtajaline elamisõigus Politsei- ja Piirivalveametis. 2009-2014 registreeris oma tähtajalise elamisõiguse Eestis ligi 15 000 EL kodanikku ning 200 pereliiget (vt Tabel 13 ja 14).

²³ Sisaldab ka Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi kodanikke

Tabel 13. Tähtajalise elamisõigusega EL kodanikud 2009-2014

Sugu	Arv	%	Kodakondsus	Arv	%
Mehed	9424	63	Soome	4014	27
Naised	5508	37	Saksamaa	1718	12
Kokku	14 932	100	Läti	1669	11
Vanus			Itaalia	880	6
0-14	603	4	Prantsusmaa	809	5
15-74	14257	95,5	Leedu	641	4
75+	72	0,5	Muu	5201	35
Kokku	14 932	100	Kokku	14 932	100
Maakond	Arv	%	Elukoht	Arv	%
Harjumaa	9319	62	Tallinn	8614	58
Tartumaa	2511	17	Tartu	2397	16
Ida-Virumaa	889	6	Narva	620	4
Muu	2213	15	Muu	3301	22
Kokku	14 932	100	Kokku	14 932	100

Allikas: Rahvastikuregister

Tabel 14. EL kodaniku pereliikme tähtajaline elamisõigus 2009-2014

Sugu	Arv	%	Kodakondsus	Arv	%
Mehed	58	28	Venemaa	72	35
Naised	146	72	Ukraina	17	8
Kokku	204	100	Määratlemata	13	6
Vanus	Arv	%	Hiina	12	6
0-14	23	11	Ameerika	12	6
15-74	171	84	Ühendriigid		
75+	8	4	Gruusia	10	5
Märkimata	2	1	Muu	68	34
Kokku	204	100	Kokku	204	100
Maakond	Arv	%	Elukoht	Arv	%
Harjumaa	145	71	Tallinn	129	63
Ida-Virumaa	21	10	Tartu	12	6
Tartumaa	14	7	Narva	11	5
Pärnumaa	10	5	Pärnu	5	3
Muu	14	7	Muu	47	23
Kokku	204	100	Kokku	204	100

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Viimase kuue aasta jooksul oli tähtajalise elamisõigusega EL kodanike ja nende pereliikmete arv järjepidevalt kasvanud. Kui 2009. aastal registreeris oma elukoha Eestis 1709 EL kodanikku (vt Lisa Tabel 9) ning oma tähtajalise elamisõiguse 15 EL kodaniku pereliiget (vt Lisa tabel 10) siis 2014. aastal registreeris oma elukoha Eestis poolteist korda enam EL kodanikke (3043) ning oma tähtajalise elamisõiguse Eestis 3 korda enam pereliikmeid (45 inimest). Ligi kaks kolmandikku (63%) tähtajalise elamisõigusega EL kodanikest olid mehed ning ligi kolm neljandikku (72%) pereliikmetest olid naised.

Enim registreeris oma tähtajalise elamisõiguse Soome kodanikke (27% EL kodanikest), teisel kohal olid Saksamaa kodanikud (12%) ning kolmandal kohal Läti kodanikud (11%). Suuruselt neljanda rühma moodustasid Itaalia kodanikud (6%), kellele järgnesid Prantsusmaa kodanikud (5%) (vt Lisa, Tabel 11). Pereliikmete seas oli kõige enam Venemaa kodanikke (35%). Teisel kohal olid Ukraina kodanikud (8%) ning kolmandal kohal määratlemata kodakondsusega isikud (6%). Neile järgnesid Ameerika Ühendriikide ja Hiina kodanikud (vt Lisa Tabel 12).

Valdav enamus tähtajalise elamisõigusega EL kodanikest olid tööealised. Kuni 15aastaseid oli 4% ning üle 75aastaseid oli alla 1%. Ligi pooled tähtajalise elamisõigusega olid 20-29aastased. Kõige suurema vanusrühma moodustasid 20-24aastased (33%). Neile järgnesid 25-29aastased (14%) (vt Lisa tabel 13). EL kodanike pereliikmetest kõige suurema vanuserühma moodustasid 25-29aastased (15%) ning 30-34aastased (13%) ja 35-39aastased (12%) (vt Lisa Tabel 14).

Kõige enam asus tähtajalise elamisõigusega EL kodanikke elama Harjumaale (kaks kolmandikku), Tartu maakonda (17%) ning Ida-Virumaale (6%). Omavalitsustest elas tähtajalise elamisõigusega EL kodanikke Tallinnas (58%) ja Tartus (16%) (vt Lisa Tabel 17). Sarnaselt EL kodanikele asusid ka EL kodanike pereliikmed peamiselt elama Harjumaale (71%), Ida-Virumaale (10%) ning Tartumaale (7%) (vt Lisa Tabel 16). Omavalitsustest olid pereliikmed koondunud Tallinnasse (63%), millele järgnevad Tartu (6%), Narva (5%) ja Pärnu (2%) (vt Lisa Tabel 18).

Vastavalt EHS andmetele õppis 2009-2014 Eesti ülikoolides, rakenduskõrgkoolides ja kutseõppeasutustes 2531 EL kodanikust välistudengit. Erialati õppisid EL välistudengid enim juhtimist ja haldust (674 tudengit), õigust (438), äridust ja haldust (196), poliitikateadust ja kodanikuõpetust (165), ning veterinaariat (157) (Tabel 15). EHS andmebaasi alusel oli perioodil 2009-2014. aastal EL

kodanikest välistudengeid: enim Soome kodanikke 69% (1743 tudengit), järgnesid Läti kodanikud 13% (388 tudengit), Leedu kodanikke oli 3% (86 välistudengit), samuti oli 3% Saksamaa tudengeid (73 isikut)²⁴.

Tabel 15. EL kodanikest õppijate peamised erialad, õppijate arv ja kodakondsus, 2009-2014

Eriala	Õppijate arv	Peamine kodakondsus
Juhtimine ja haldus	674	Soome
Õigus	438	Soome
Ärindus ja haldus (üldine)	196	Soome
Poliitikateadus ja kodanikuõpetus	165	Soome
Veterinaaria	157	Soome
Muud	901	-
Kokku	2531	-

Allikas: EHIS

²⁴ Antud statistika kajastab EL välistudengeid, kes õpivad kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis.

Tabel 1. Esmased tähtajalised elamisload 2009-2014 rände aluse ja soo lõikes

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
Alus/Sugu	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Ettevõtlus	38	34	39	29	86	56	41	20	44	10	29	6	277	155
Töötamine	862	199	659	278	1107	308	706	122	720	137	1061	168	5115	1212
Legaalne sissetulek*	32	24	21	23	40	22	2	4	0	0	0	0	95	73
Õppimine	200	191	220	237	243	220	279	237	387	292	551	341	1880	1518
Pereränne	390	497	399	497	561	634	477	641	449	712	505	791	2781	3772

*Alates 01.07.2012 on alus kehtetu

Allikas: Politsei ja Piirivalveamet

Tabel 2. Esmased tähtajalised elamisload 2009-2014 aluse, soo ja haridustaseme lõikes

Alus	Ettevõtlus		Töötamine		Legaalne sissetulek		Õppimine		Pereränne		Kokku	
Haridustase/Sugu	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Kõrgharidus	228	133	2080	853	81	60	1282	893	747	1401	4418	3340
Kutsekeskharidus	13	8	2341	173	7	4	75	55	378	534	2814	774
Keskharidus	26	9	601	144	4	9	381	447	341	394	1353	1003
Põhiharidus	3	4	46	15	1	0	74	78	350	467	474	564
Muu	7	1	36	21	1	0	48	34	163	182	255	238
Märkimata	0	0	11	6	1	0	20	11	47	46	79	63
Eelkooliealine	0	0	0	0	0	0	0	0	755	748	755	748

Allikas: Politsei ja Piirivalveamet

Tabel 3. Esmased tähtajalised elamisload 2009-2014 aluse, soo ja kodakondsuse lõikes

Alus	Ettevõtlus		Töötamine		Legaalne sissetulek		Õppimine		Pereränne		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Venemaa	218	126	1067	527	41	35	240	355	1496	2405	3062	3448
Ukraina	29	19	2612	219	5	3	103	146	376	628	3125	1015
Ameerika Ühendriigid	7	2	366	140	35	24	142	118	167	91	717	375
Hiina	0	0	190	63	0	0	139	146	15	34	344	243
Valgevene	4	3	128	46	0	2	20	41	79	168	231	260
Gruusia	0	0	69	20	0	0	156	148	64	37	289	205
Türgi	1	0	48	5	0	0	270	109	61	7	380	121
India	2	0	135	9	0	1	121	15	41	35	299	60
Iisrael	3	1	55	26	2	4	5	3	45	51	110	85
Lõuna-Korea	0	0	6	5	0	0	37	80	3	3	46	88
Armeenia	0	0	16	6	0	0	18	24	31	41	65	71
Moldova	0	0	20	16	0	0	13	31	11	31	44	78
Jaapan	0	0	32	10	1	0	24	40	10	10	67	60
Aserbaidžaan	3	0	23	7	1	0	21	11	40	27	88	45
Nigeeria	0	0	6	0	0	0	100	21	18	1	124	22
Brasiilia	0	0	41	7	2	1	24	20	9	12	76	40
Kasahstan	4	0	14	7	3	1	6	5	22	33	49	46
Tai	0	0	1	30	0	0	1	15	0	21	2	66
Kanada	3	1	32	6	2	1	20	12	9	12	66	32
Iraan	0	0	15	8	0	0	38	18	11	3	64	29
Austraalia	2	0	26	6	2	0	12	12	25	7	67	25
Mehhiko	0	0	13	3	0	0	32	17	14	7	59	27
Egiptus	0	2	7	2	0	0	14	2	68	4	89	10
Pakistan	0	0	12	2	0	0	36	3	19	10	67	15
Filipiinid	0	0	10	18	0	0	6	4	1	15	17	37
Usbekistan	0	0	19	1	0	0	3	4	11	15	33	20
Bangladesh	0	0	6	0	0	0	40	4	2	3	48	7

Nepal	0	0	30	0	0	0	28	1	1	0	59	1
Kolumbia	0	0	11	0	0	0	22	6	1	1	34	7
Albaania	0	0	1	0	0	0	9	10	11	2	21	12
Serbia	0	1	8	2	0	0	3	8	3	2	14	13
Singapur	0	0	4	1	1	0	8	11	1	0	14	12
Maroko	0	0	3	1	0	1	0	1	14	1	17	4
Saint Kitts ja Nevis	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Muu	0	0	89	19	0	0	169	77	102	55	360	151

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Tabel 4. Esmased tähtajalised elamisload 2009-2014, vanuse, soo ja aluse lõikes

Alus	Ettevõtlus		Töötamine		Legaalne sissetulek		Õppimine		Pereränne		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
0-14	0	0	0	0	0	0	4	2	1122	1074	1126	1076
15-19	4	4	66	15	2	0	214	263	103	127	389	409
20-24	11	11	483	186	4	6	759	788	156	346	1413	1337
25-29	12	11	877	263	7	11	587	330	340	583	1823	1198
30-34	34	30	905	237	13	14	207	89	296	412	1455	782
35-39	41	32	824	182	12	11	68	26	201	234	1146	485
40-44	63	24	727	109	12	10	26	10	164	156	992	309
45-49	45	19	556	83	10	5	7	6	89	106	707	219
50-54	33	10	421	62	13	3	5	4	69	72	541	151
55-59	16	6	167	30	8	5	2	0	48	44	241	85
60-64	14	5	63	26	8	4	0	0	35	66	120	101
65-69	2	2	13	9	3	3	1	0	26	51	45	65
70-74	0	0	10	7	1	1	0	0	36	140	47	148
75 +	2	1	3	3	2	0	0	0	96	361	103	365

Allikas: Politsei ja Piirivalveamet

Tabel 5. Esmased tähtajalised elamisload 2009-2014 maakonna, soo ja aluse lõikes

Alus	Ettevõtlus		Töötamine		Legaalne sissetulek		Õppimine		Pereränne		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Maakond/Sugu	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Harjumaa	235	143	4226	954	61	49	1157	872	1667	2336	7 346	4 354
Ida-Virumaa	19	2	258	67	14	15	101	54	632	824	1 024	962
Tartumaa	5	3	248	78	6	3	493	457	170	242	922	783
Pärnumaa	1	0	29	16	4	3	7	26	63	68	104	113
Lääne-Virumaa	2	0	25	26	3	1	4	3	40	67	74	97
Valgamaa	2	1	8	1	2	0	5	7	19	33	36	42
Saaremaa	0	0	32	7	0	0	1	2	23	9	56	18
Viljandi	0	0	11	2	2	0	7	7	13	18	33	27
Läänemaa	2	2	8	3	0	0	0	4	20	19	30	28
Põlvamaa	0	0	10	1	0	0	4	5	20	13	34	19
Raplamaa	1	0	4	4	0	0	2	4	15	20	22	28
Võrumaa	0	0	15	3	0	0	5	9	5	10	25	22
Jõgevamaa	0	0	9	4	0	0	1	4	16	10	26	18
Järvamaa	0	0	10	0	0	0	0	1	18	8	28	9
Hiiumaa	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	4	0
Märkimata	10	4	221	46	3	2	93	63	57	95	384	210

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Tabel 6. Esmased tähtajalised elamisload 2009-2014 soo, omavalitsuse ja aluse lõikes

Alus	Ettevõtlus		Töötamine		Legaalne sissetulek		Õppimine		Pereränne		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Omavalitsus/Sugu	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Tallinn	166	82	3680	794	55	39	1118	827	1305	1835	6324	3577
Tartu linn/ Tartu vald	4	2	235	73	5	3	479	446	144	202	867	726
Narva	9	0	77	17	8	11	12	12	324	380	430	420
Kohtla-Järve	2	0	58	16	1	1	9	8	111	161	181	186
Maardu	5	3	39	22	1	1	3	11	62	111	110	148
Sillamäe	2	0	32	3	0	0	65	26	57	66	156	95
Viimsi/Viimsi vald	1	2	67	13	1	1	5	6	37	60	111	82
Pärnu	1	0	25	14	3	1	6	24	37	41	72	80
Saue	0	0	76	36	0	1	0	3	15	15	91	55
Narva-Jõesuu	3	0	37	6	3	1	2	1	22	46	67	54
Jõhvi/Jõhvi vald	2	0	11	2	0	0	2	2	33	44	48	48
Harku vald	3	1	14	10	1	1	5	1	31	22	54	35
Rae vald	1	0	18	8	1	2	3	1	25	26	48	37
Paldiski	2	1	17	12	0	0	0	1	24	26	43	40
Rakvere	0	0	16	20	1	1	0	1	18	18	35	40
Loksa	0	0	1	46	1	0	1	0	12	12	15	58
Keila	1	0	8	1	0	0	1	3	13	34	23	38
Valga	1	0	6	1	1	0	2	3	10	26	20	30
Viljandi	0	0	6	2	2	0	5	7	8	13	21	22
Haapsalu	2	1	1	2	0	0	0	3	13	12	16	18
Aseri	0	2	4	1	0	0	0	0	8	14	12	17
Jõelähtme	0	0	9	0	1	0	3	1	7	8	20	9
Kohila vald	1	0	2	1	0	0	0	2	7	13	10	16
Toila	0	0	7	1	1	1	0	0	4	7	12	9
Vaivara vald	1	0	0	0	0	0	0	0	6	12	7	12

Ülenurme	0	0	0	2	1	0	0	1	4	4	5	7
Kunda	1	0	0	0	0	0	0	0	2	7	3	7
Vihula vald	1	0	3	0	1	0	0	0	2	3	7	3
Otepää	1	1	0	0	1	0	0	2	2	2	4	5
Sauga	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3	2	4
Sonda	0	0	1	1	1	0	0	0	2	1	4	2
Tahkuranna vald	0	0	1	0	1	1	0	0	0	3	2	4
Kullamaa vald	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2
Muuga	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
Muraste küla	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Kõue vald	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Lohusuu vald	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Omavalitsus märkimata	65	56	434	100	4	7	124	83	185	287	812	533
Muu	0	0	230	8	0	0	35	42	247	257	512	307

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Tabel 7. Tööjõuvajadus 2013-2022 ja sisserändajate eriala 2009-2014

Ametiala ISCO tasemel 2	KRK		EL (õppimine)	Sisserändajate eriala kokku 2009-2014	Tööjõuvajadus 2013 -2022
		..., sh õppimine			
11 Seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja juhid	168	0	0	168	500
12 Juhid äri- ja haldusalal	915	304	674	1589	1800
13 Juhid tegevusalade järgi	44	0	0	44	6300
14 Juhid majutuses, toitlustuses, kaubanduses ja muid teenuseid osutavates asutustes	11	0	0	11	2100
21 Loodus- ja tehnikateaduste tippspetsialistid	804	409	104	908	4200
22 Tervishoiu tippspetsialistid	234	14	270	504	3000
23 Pedagoogika tippspetsialistid	523	85	61	584	5600
24 Äri- ja haldusala tippspetsialistid	434	87	194	628	4600
25 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistid	926	512	166	1092	1800
26 Õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid	1474	709	852	2326	3300
31 Loodus- ja inseneriteaduste keskastme spetsialistid	197	21	8	205	6200
32 Tervishoiu keskastme spetsialistid	101	27	22	123	2600
33 Äri- ja haldusala töötavad keskastme spetsialistid	170	40	6	176	9500
34 Õigus-, sotsiaal- ja kultuuri- jms alade keskastme spetsialistid	260	7	8	268	1600
35 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tehnilised töötajad	71	16	0	71	900
41 Lihtametnikud ja arvutiametnikud	17	0		17	600
42 Klienditeenindajad	95	11	12	107	2000
43 Arve- ja laoametnikud	103	21	3	106	2800
44 Muud teenindusala lihtametnikud	56	0		56	1000
51 Isikuteenindajad	279	110	12	291	5000
52 Müüjad	32	0	0	32	6200
53 Isikuhooldustöötajad	55	0	0	55	2900

54 Kaitseteenindajad	3	0	1	4	2000
61 Turule orienteeritud aia- ja põllusaaduste kasvatajad	3	0	0	3	1800
62 Turule orienteeritud metsanduse, kalanduse ja jahinduse oskustöötajad	2	0	0	2	700
63 Ainult oma tarbeks talupidamise, kalapüügi, jahi ning metsasaaduste korjamisega tegelevad isikud	0	0	0	0	0
71 Ehitustöölised, v.a elektrikud	487	96	35	522	5200
72 Metallitöötluste, masinaehituse jms alade oskustöötajad	1934	119	15	1949	5800
73 Käsitöölised ja trükitöötajad	61	29	3	64	600
74 Elektri- ja elektroonikatööstuse töötajad	183	86	10	193	2800
75 Toiduainete töötajad, puidutöölised, rõivatööstuse ja muude käsitöölalade töölised	216	41	3	219	3600
81 Seadme- ja masinaoperaatorid	79	0	0	79	4300
82 Koostajad	0	0	0	0	1400
83 Mootorsõidukite ja liikurmasinate juhid	334	121	71	405	11200
91 Koristajad ja abilised	2	0	0	2	4300
92 Lihttöölised põllumajanduses, metsanduses ja kalanduses	10	0	0	10	400
93 Mäe-, ehitus-, tootmis- ja veonduslihttöölised	34	0	0	34	1400
94 Toitlustuse abitöölised	9	0	0	9	1200
95 Tänaval jms kohtades teenuse osutajad	11	0	0	11	0
96 Prügivedajad jms lihttöölised	1	0	0	1	4500

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet, EHIS, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Tabel 8. Välisstudengite õpperühmade nimetused, õppijate arv ja peamised kodakondsusgruppid, 2009-2014

Õppekava rühma nimetus	Arv	Peamine kodakondsus	Õppekava rühma nimetus	Arv	Peamine kodakondsus
Arvutiteadused	443	Venemaa	Õendus	9	Venemaa
Juhtimine ja haldus	304	Venemaa	Filosoofia ja eetika	8	Venemaa/Ukraina
Poliitikateadus ja kodanikuõpetus	219	Venemaa	Logistika	8	Venemaa
Ärindus ja haldus (üldine)	123	Venemaa	Mehaanika ja metallitöötlus	8	Venemaa
Tehnikaalad (üldine)	121	Gruusia	Aineõpetajate koolitus	7	Venemaa
Mehaanika ja metallitöö	111	Venemaa	Disain	7	Venemaa
Tootmine ja töötlemine (üldine)	98	Türgi	Ehitus	7	Venemaa
Ehitus ja tsiviilrajatised	96	Venemaa	Keskkonnateadused	7	Venemaa
Elektroonika ja automaatika	85	Venemaa	Ajakirjandus	6	Venemaa
Majutamine ja toitlustamine	85	Venemaa	Füüsika	6	Venemaa/Türgi
Muusika ja esituskunstid	84	Hiina	Füüsikalised loodusteadused (üldine)	6	India
Transporditeenused	80	Venemaa	Kujutav kunst ja kunstiteadus	6	Venemaa
Õigus	77	Gruusia	Arvutikasutus	5	Venemaa
Ajalugu ja arheoloogia	71	Ameerika Ühendriigid	Kasvatusteadus	5	Venemaa
Audiovisuaalne ja muu meedia	54	Venemaa	Klassiõpetaja ja põhikooli mitme aine õpetaja koolitus	5	Venemaa
Võõrkeeled ja -kultuurid	52	Venemaa	Kunstid (üldine)	5	Venemaa
Elektrotehnika ja energeetika	44	Venemaa	Meediatehnoloogiad	5	Venemaa
Majandusteadus	41	Venemaa	Turismi-, toitlustus- ja majutusteenindus	5	Venemaa/Ukraina
Toiduainetetöötlus ja -tootmine	40	Venemaa	Geoteadused	4	Venemaa
Humanitaaria (üldised õppekavad)	39	Venemaa	Kaevandamine ja rikastamine	4	Venemaa
Emakeel	38	Venemaa	Keskkonnakaitsemeetodid	4	Venemaa
Mootorliikurid, laevandus ja lennundustehnika	37	Venemaa	Tervishoid ja sotsiaalteenused	4	Venemaa
Materjalitöötlus (puu, paber, plast, klaas)	28	Venemaa	Transporditehnika	4	Venemaa
Raamatukogundus, teabelevi, arhiivindus	28	Etioopia	Energeetika ja automaatika	3	Venemaa
Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine	27	Venemaa	Juuksuritöö ja iluteenindus	3	Venemaa
Sotsiaal- ja käitumisteadused (üldine)	25	Venemaa	Keemia	3	India
Keemia ja protsessitehnoloogia	24	Venemaa	Äriteenused	3	Venemaa
Majandusarvestus ja maksundus	21	Venemaa	Koolieelikute õpetajate koolitus	2	Venemaa/Ukraina
Tarbekunst ja oskuskäsitöö	20	Venemaa	Kutseõpetajate koolitus	2	Hiina/Valgevene
Hulgi- ja jaekaubandus	19	Venemaa	Metsandus	2	Venemaa
Sotsiaaltöö ja nõustamine	19	Venemaa	Psühholoogia	2	Venemaa
Koduteenindus	17	Venemaa	Reisimine, turism ja vabaajaveetmine	2	Venemaa
Usuõpetus ja teoloogia	16	Ukraina	Sotsioloogia ja kulturoloogia	2	Bangladesh
Aiandus	15	Venemaa	Statistika	2	Venemaa/Kamerun
Arhitektuur ja linnaplaneerimine	14	Venemaa	Tekstiili- ja nahatöötlus	2	Venemaa/Ukraina
Teraapia ja taastusravi	14	Venemaa	Keemiline töötlus	1	Venemaa

Meditsiin	13	Venemaa	Lastehooldus ja noorsootöö	1	Venemaa
Bioloogia ja biokeemia	11	Venemaa	Looduskeskkond ja puutumatu loodus	1	Venemaa
Info-kommunikatsioonitehnoloogia ja keskkonnakaitse (üldine)	11	Venemaa	Põllumajandus, metsandus ja kalandus (üldine)	1	Iraan
Keskonnakaitse (üldine)	11	Venemaa	Sekretäri- ja ametnikutöö	1	Venemaa
Turundus ja reklaam	10	Venemaa/Nigeeria/Türgi	Toiduainetöötlus	1	Venemaa
Matemaatika	9	Türgi	Veterinaaria	1	Venemaa

Allikas: EHIS

Tabel 9. Esimest korda Eestis elukoha registreerinud EL kodanikud, 2009-2014

Aasta/Sugu	Mehed	Naised	Kokku
2009	1093	616	1709
2010	1335	774	2109
2011	1347	768	2115
2012	1620	959	2579
2013	2193	1183	3376
2014	1836	1208	3044

Allikas: Rahvastikuregister

Tabel 10. EL kodanike tähtajalise elamisõigusega pereliikmed soo järgi, 2009-2014

Aasta/Sugu	Mehed	Naised	Kokku
2009	4	11	15
2010	7	18	25
2011	12	17	29
2012	13	34	47
2013	7	36	43
2014	15	30	45

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Tabel 11. Tähtajalise elamisõigusega EL kodanikud kodakondsuse järgi, 2009-2014

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Soome	357	159	432	214	400	217	495	273	485	284	449	249	2618	1396
Saksamaa	105	96	122	108	149	102	166	134	188	164	177	207	907	811
Läti	77	78	115	109	149	113	180	123	247	146	208	124	976	693
Itaalia	62	27	76	37	70	45	113	53	127	64	115	91	563	317
Prantsusmaa	47	27	87	39	68	49	92	47	115	75	99	64	508	301
Leedu	56	40	57	51	65	43	41	46	70	54	70	48	359	282
Rootsi	86	22	100	24	74	11	75	15	78	16	69	22	482	110
Poola	35	40	29	29	32	30	82	45	102	46	71	51	351	241
Hispaania	28	20	48	23	52	35	55	50	71	48	81	67	335	243
Suurbritannia	72	14	69	16	76	19	72	23	84	36	65	19	438	127
Rumeenia	9	3	4	5	17	10	15	10	238	23	63	20	346	71
Bulgaaria	9	6	17	10	30	6	54	9	94	18	86	10	290	59
Tšehhi	11	17	13	18	17	19	11	26	27	46	36	59	115	185
Ungari	15	17	12	22	18	9	18	21	28	19	25	29	116	117
Holland	28	8	21	12	21	10	27	11	36	12	27	19	160	72
Portugal	12	2	22	10	9	5	21	10	59	15	25	16	148	58
Austria	11	6	16	12	9	12	14	14	10	36	15	16	75	96
Slovakkia	2	3	6	6	2	8	10	15	26	28	21	32	67	92
Taani	17	3	22	10	14	6	16	1	23	6	26	7	118	33
Belgia	9	5	13	3	16	6	12	6	17	16	23	20	90	56
Kreeka	3	4	10	5	11	4	16	6	16	7	23	11	79	37
Iirimaa	9	3	10	2	8	0	7	3	15	3	7	1	56	12
Sloveenia	1	3	2	1	3	1	4	2	4	7	8	7	22	21
Horvaatia	1	0	1	1	0	0	1	1	2	3	9	10	14	15
Küpros	0	2	0	0	0	0	2	3	1	1	1	0	4	6
Luksemburg	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	3
Malta	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
Island	5	2	3	0	1	0	4	0	2	1	5	0	20	3
Liechtenstein	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Norra	24	6	21	5	27	6	12	8	22	7	25	6	131	38
Šveits	2	2	6	2	9	2	5	2	5	1	6	3	33	12

Allikas:

Rahvastikuregister

Tabel 12. EL kodanike tähtajalise elamisõigusega pereliikmed kodakondsuse järgi, 2009-2014

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Kodakondsus/Sugu														
Venemaa	1	2	2	7	5	10	3	15	1	12	4	10	16	56
Ukraina	0	1	0	0	1	4	0	3	0	2	3	3	4	13
Määratlemata	0	2	2	1	1	0	2	0	0	0	2	3	7	6
Ameerika Ühendriigid	2	1	2	1	0	0	0	2	1	2	1	0	6	6
Hiina	0	0	0	2	0	2	2	1	0	3	0	2	2	10
Gruusia	0	0	0	0	1	0	2	0	0	2	2	3	5	5
India	1	0	0	1	1	0	0	2	1	0	0	0	3	3
Kanada	0	0	0	2	0	0	0	0	1	3	0	0	1	5
Valgevene	0	2	0	0	0	1	0	2	0	1	0	0	0	6
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	0	1	3	3
Brasilia	0	2	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	4
Iisrael	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	1	3
Tai	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	0	0	4
Jaapan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	4
Iraak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	1	3
Kõrgõzstan	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Vietnam	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Taiwan	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
Kasahstan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Mehhiko	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2
Bangladesh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Egiptus	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Indoneesia	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Iraan	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Albaania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Kuuba	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Liibanon	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Nicaragua	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Pakistan	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Panama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Singapur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Uus-Meremaa	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Usbekistan	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Tabel 13. Tähtajalise elamisõigusega EL kodanikud vanuse järgi, 2009-2014

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
0-14	34	47	49	32	52	52	58	60	45	67	51	56	289	314
15-19	39	58	48	68	39	85	63	89	62	109	52	98	303	507
20-24	230	295	317	351	315	323	393	455	493	555	521	620	2 269	2 599
25-29	142	86	177	96	179	103	234	132	310	172	304	189	1 346	778
30-34	121	37	111	49	133	44	173	54	247	71	189	71	974	326
35-39	114	28	124	36	154	33	149	45	236	51	154	30	931	223
40-44	109	14	130	28	107	25	148	22	195	22	160	33	849	144
45-49	87	9	108	16	118	11	120	28	203	28	123	29	759	121
50-54	65	10	81	28	74	17	93	20	163	30	100	27	576	132
55-59	54	9	62	20	80	23	71	15	94	35	71	12	432	114
60-64	56	8	65	22	54	31	58	14	81	11	54	18	368	104
65-69	31	11	39	16	31	8	43	14	50	19	34	14	228	82
70-74	6	3	15	6	5	5	10	6	11	6	15	4	62	30
75+	5	1	9	6	6	8	7	5	3	7	8	7	38	34

Allikas: Rahvastikuregister

Tabel 14. EL kodanike tähtajalise elamisõigusega pereliikmed vanuse järgi, 2009-2014

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
0-14	0	2	1	3	2	2	4	2	3	1	2	1	12	11
15-19	0	1	0	1	1	1	0	1	2	2	1	1	4	7
20-24	0	1	2	0	0	3	0	4	1	2	1	2	4	12
25-29	0	1	1	3	2	3	3	9	0	5	1	3	7	24
30-34	0	1	1	3	2	2	2	4	0	4	0	8	5	22
35-39	1	1	1	2	1	1	1	6	0	7	1	2	5	19
40-44	0	0	0	4	1	0	1	3	0	6	5	4	7	17
45-49	2	2	1	0	2	2	0	1	0	1	1	1	6	7
50-54	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	3	1	6
55-59	0	1	0	1	0	1	1	0	1	2	1	2	3	7
60-64	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	2	3
65-69	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
70-74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
75 +	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	1	2	2	6
Märkimata	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Tabel 15. Tähtajalise elamisõigusega EL kodanikud maakonniti, 2009-2014

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Maakond/Sugu														
Harjumaa	738	32	91	41	88	44	102	57	121	76	122	79	599	332
Tartumaa	151	18	17	21	17	18	216	24	230	26	215	25	116	134
Ida-Virumaa	26	12	31	17	54	21	138	20	394	37	115	24	758	131
Pärnumaa	43	21	59	27	48	21	68	32	85	28	86	33	389	162
Valgamaa	23	24	40	35	34	34	51	30	120	37	61	38	329	198
Saaremaa	22	4	22	14	38	18	16	11	24	13	16	7	138	67
Lääne-Virumaa	19	7	13	8	31	4	22	5	21	7	18	14	124	45
Viljandi	12	8	18	18	15	4	15	15	15	5	32	7	107	57
Raplamaa	14	7	13	7	18	6	13	7	15	8	22	15	95	50
Läänemaa	17	5	16	6	13	6	12	5	12	4	12	4	82	30
Järvamaa	4	1	9	2	9	1	14	4	22	5	17	0	75	13
Võrumaa	7	4	7	3	9	5	10	4	10	6	7	6	50	28
Jõgevamaa	7	3	6	5	11	5	12	3	10	2	5	3	51	21
Põlvamaa	6	7	3	1	4	3	6	4	10	2	6	7	35	24
Hiiumaa	4	1	4	2	7	3	7	2	6	2	4	1	32	11

Allikas: Rahvastikuregister

Tabel 16. EL kodanike tähtajalise elamisõigusega pereliikmed maakonniti, 2009-2014

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Maakond/Sugu														
Harjumaa	3	6	5	16	5	11	9	24	7	26	11	22	40	105
Ida-Virumaa	1	4	1	0	4	4	0	1	0	4	1	1	7	14
Tartumaa	0	1	1	2	0	0	0	5	0	4	0	1	1	13
Pärnumaa	0	0	0	0	2	1	4	2	0	1	0	0	6	4
Läänemaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valgamaa	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	3
Lääne-Virumaa	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
Saaremaa	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Võrumaa	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Viljandi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Põlvamaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Raplamaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hiiumaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jõgevamaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Järvamaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maakond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	2	4

märkimata														
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Tabel 17. Tähtajalise elamisõigusega EL kodanikud omavalitsuse järgi, 2009-2014

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
Omavalitsus/Sugu	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Tallinn	66	30	82	38	78	41	91	53	114	74	112	76	546	315
	5	7	9	4	6	7	7	6	1	1	3	8	1	3
Tartu/ Tartu vald	14	17	17	21	16	18	20	23	211	25	207	24	109	130
	2	9	3	0	0	1	2	6		1		5	5	2
Narva	9	6	14	11	28	5	10	15	301	23	85	14	546	74
							9							
Valga	19	21	33	30	28	27	44	25	111	37	55	35	290	175
Pärnu	26	16	41	19	26	9	37	22	46	14	47	22	223	102
Viimsi	17	4	13	5	31	10	24	9	19	3	16	3	120	34
Maardu	7	3	8	2	13	2	15	1	10	4	28	4	81	16
Viljandi	4	8	6	10	7	3	7	10	8	2	25	6	57	39
Narva-Jõesuu	2	0	1	0	7	2	6	1	56	7	10	0	82	10
Kuressaare	13	2	11	6	14	10	6	5	8	4	6	5	58	32
Rae vald	10	6	13	5	12	8	7	0	10	2	10	2	62	23
Harku vald	5	3	14	5	12	1	18	14	8	2	2	0	59	25
Muu	17	61	17	87	22	93	22	85	264	93	222	10	129	523
	4		9		3		8					4	0	

Allikas: Rahvastikuregister

Tabel 18. EL kodanike tähtajalise elamisõigusega pereliikmed omavalitsuse järgi, 2009-2014

Aasta	2009		2010		2011		2012		2013		2014		Kokku	
Omavalitsus/Sugu	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Tallinn	3	4	3	15	4	10	8	23	7	23	9	20	34	95
Tartu	0	0	1	2	0	0	0	5	0	3	0	1	1	11
Narva	1	0	1	0	2	3	0	0	0	3	1	0	5	6
Pärnu	0	0	0	0	0	0	3	1	0	1	0	0	3	2
Kohtla-Järve	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	4
Sindi	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	2	1
Jõhvi	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Kuusalu vald	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	2
Rae vald	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	2
Omavalitsus märkimata	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	4	3	5
Muu	0	2	1	1	4	2	2	4	0	3	1	4	8	16

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet